ከሮበርት ፡ አለን ፡ ሴድለር ፤
ከቀዳማዊ ፡ ኃይለ ፡ ሥላሴ ፡ ዩኒቨርስቲ ፡ የሕግ ፡ ትምህርት ፡ ቤት ።

የወንጀለኛ ፡ መቅጫ ፡ ሕግ ፡ አንደኛ ፡ መጽሐፍ ፡ አንቀጽ ፡ ፩ ፡ ምዕራፍ ፡ ፪ ፡ ክፍል ፡ ፪ ፤ የወንጀለኛ ፡ መቅጫ ፡ ሕግ ፡ ሥነ ፡ ሥርዐት ፡ አንደኛ ፡ መጽሐፍ ፡ ምዕራፍ ፡ ፩ ፡ እና ፡ አራተኛ ፡ መጽሐፍ ፡ ምዕራፍ ፡ ፪።)

አጭር ፡ መግለጫ ።

፩- መግቢያ

፪- አንደኛ ፡ ጠባይ ፡ (ክፍል) - በወንጀለኛ ፡ መቅጫ ፡ ሕግ ፡ መሠረት ፡ የሚቀጡ ፡ ሰዎች ፡

ሀ- ዋናው ፡ ሥልጣን ።

(፩) የኢትዮጵያ ፡ ዋናው ፡ ሥልጣን ፡ የሚመለከታቸው ፤

(ሀ) በኢትዮጵያ ፡ ንጉሠ ፡ ነገሥት ፡ መንግሥት ፡ ግዛት ፡ ውስጥ ፡ የሚሠሩ ፡ ወንጀሎች ።

(ለ) በውጭ ፡ አገር ፡ በኢትዮጵያ ፡ ንጉሠ ፡ ነገሥት ፡ መንግሥት ፡ ግዛት ፡ ላይ ፡ የሚሠሩ ፡ ወንጀሎች ።

(ሐ) በውጭ ፡ አገር ፡ የማይደፈር ፡ መብት ፡ ያላቸው ፡ ኢትዮጵያውያን ፡ ባለሥልጣኖች ፡ እና ፡ የኢትዮጵያ ፡ ንጉሠ ፡ ነገሥት ፡ መንግሥት ፡ ወታደሮች ፡ በውጭ ፡ አገር ፡ ሆነው ፡ የሚሠሩዋቸው ፡ ወንጀሎች ።

(፪) የዋናው ፡ ሥልጣን ፡ ወሰን ።

ለ- ተከታይ ፡ (አነስተኛ) ሥልጣን ።

(፩) የኢትዮጵያ ፡ ተከታይ ፡ (አነስተኛ) ፡ ሥልጣን ፡ የሚመለከታቸው ፤

(ሀ) በማህበራዊ ፡ መብት ፡ (ኩለንታዊ ፡ ሥርዐት) ፡ ወይም ፡ በኢንተርናሲዮናል ፡ ሕግ ፡ ላይ ፡ በውጭ ፡ አገር ፡ የሚሠሩ ፡ ወንጀሎች ።

(ለ) በውጭ ፡ አገር ፡ የሚሠሩ ፡ ሌሎች ፡ ወንጀሎች ።

(ሐ) የኢትዮጵያ ፡ ንጉሠ ፡ ነገሥት ፡ መንግሥት ፡ ወታደሮች ፡ በውጭ ፡ አገር ፡ ሆነው ፡ የሚሠሩዋቸው ፡ ወንጀሎች ።

* የዚህ ፡ የአስተያየት ፡ መግለጫ ፡ ሐሳቡ ፡ በሕጉ ፡ ረገድ ፡ ማብራሪያ ፡ መሳይ ፡ ለመስጠት ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ ሕጉ ፡ የሚያመጣቸውን ፡ ችግሮች ፡ (ጣጣዎች) ፡ በዝርዝር ፡ ጠልቆ ፡ ለመተንተን ፡ ስላልተፈለገ ፡ ሌሎች ፡ ተጨማሪ ፡ ማስረጃዎችና ፡ የፍርድ ፡ ጉዳዮች ፡ ሐተታ ፡ እዚህ ፡ አልተጨመሩም ።

(፪) የተከታይ ፡ (እነስተኛው) ፡ ሥልጣን ፡ ወሰን ።

ሐ—የፍሬ ፡ ነገሩ ፡ ማጠቃለያ ።

(፩) ዋናው ፡ ሥልጣን ።

(፪) ተከታይ ፡ (እነስተኛ) ፡ ሥልጣን ።

፪- ሁለተኛ ፡ ጠባይ ፡ (ክፍል) —የፍርድ ፡ ቤቶች ፡ ሥልጣን ።

ሀ—ወንጀሎችን ፡ የሚመለከት ፡ ሥልጣን ።

ለ—በታዊ ፡ (ሥፍራዊ—የአጥቢያ) ሥልጣን ።

ሐ—የፍሬ ፡ ነገሩ ፡ ማጠቃለያ ።

መጀመሪያ ፡ መግቢያ ።

የኢትዮጵያ ፡ ፍርድ ፡ ቤቶች ፡ ወንጀሎችን ፡ በሚመለከት ፡ ላይ ፡ ያላቸው ፡ ሥልጣን ፡ ሁለት ፡ ጠባዮችን ፡ ይዞ ፡ ይገኛል ። የመጀመሪያው ፡ ጠባይ ፡ የሚመለከተው ፡ ጉዳይ ፡ በኢትዮጵያ ፡ የወንጀለኛ ፡ መቅጫ ፡ ሕግ ፡ ሥር ፡ ስላሉ ፡ ሰዎች ፡ ነው ። በኢትዮጵያ ፡ የወንጀለኛ ፡ መቅጫ ፡ ሕግ ፡ ሥር ፡ ያሉ ፡ ሰዎች ፡ ሁሉ ፡ በኢትዮጵያ ፡ ፍርድ ፡ ቤቶች ፡ ሥልጣን ፡ ሥር ፡ ናቸው ። የኢትዮጵያ ፡ የወንጀለኛ ፡ መቅጫ ፡ ሕግንም ፡ ጥሰው ፡ ሲገኙ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ቀርበው ፡ ሊፈረድባቸው ፡ ይችላል ። በወንጀለኛ ፡ መቅጫ ፡ ሕግ ፡ ሥር ፡ ስለአሉ ፡ ስለዚህም ፡ በኢትዮጵያ ፡ ፍርድ ፡ ቤቶች ፡ ሥልጣን ፡ ሥር ፡ ስለሚሆኑ ፡ ሰዎች ፡ ጉዳይ ፡ በወንጀለኛ ፡ መቅጫ ሕግ ፡ አንደኛ ፡ መጽሐፍ ፡ አንቀጽ ፡ ፩ ፡ ምዕራፍ ፡ ፪ ፡ ክፍል ፡ ፩ ፡ (ከቍ. ፲፩ ፡ እስከ ፡ ፲፪) ፡ ተዘርዝሮ ፡ ይገኛል ።

ሁለተኛውን ፡ ጠባይ ፡ የሚመለከተው ፡ ጉዳይ ፡ ደግሞ ፡ ስለ ፡ ፍርድ ፡ ቤቶች ሥልጣን ፡ ነው ። የኢትዮጵያ ፡ ፍርድ ፡ ቤቶች ፡ የፍርድ ፡ ጉዳይ ፡ ሲሰሙ ፡ ያላቸው ሥልጣንና ፡ ክሱም ፡ የት ፡ ቦታ ፡ መሰማት ፡ እንደሚገባው ፡ መግለጽ ፡ አለበት ። ለምሳሌ ፡ ክሱ ፡ አዲስ ፡ አበባ ፡ ባለው ፡ ከፍተኛ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፤ ወይም ፡ በደብረ ፡ ብርሃን ፡ አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፤ ወይም ፡ ደግሞ ፡ በጉለሌ ፡ ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ መሰማት ፡ ይገባው ፡ እንደሆነ ፡ ማለት ፡ ነው ። እነዚህም ፡ ጉዳዮች ፡ በወንጀለኛ ፡ መቅጫ ፡ ሕግ ፡ ሥነ ፡ ሥርዓት ፡ አንደኛ ፡ መጽሐፍ ፡ ምዕራፍ ፡ ፩ እና ፡ አራተኛ ፡ መጽሐፍ ፡ ምዕራፍ ፡ ፪ ፡ ተደንግገዋል ፡ (ቍ. ፬ ፡ ፮ ፡ ፯ ፡ እና ፡ ከ፺፱—፻፯) ።

ሁለተኛ ፡ አንደኛው ፡ ጠባይ—በወንጀለኛ ፡ መቅጫ ፡ ሕግ ፡ ሥር ፡ ስለ አሉ ፡ ሰዎች ።

አንድ ፡ ሰው ፡ በወንጀለኛ ፡ መቅጫ ፡ ሕግ ፡ ሥር ፡ መሆኑን ፡ ወይም ፡ አለመሆኑን ፡ ለመወሰን ፡ የሚያስችሉት ፡ የሚከተሉት ፡ ነገሮች ፡ ናቸው ፤ (፩ኛ) ወንጀሉ ፡ የተፈጸመበት ፡ ቦታ ፡ (፪ኛ) የተከሳሹ ፡ ዜግነት ፡ (፫ኛ) የተፈጸመው ፡ ወን

ጀል ፡ ዐይነት ። በአንዳንድ ፡ ሁኔታዎች ፡ ምክንያት ፡ ተከሳሹ ፡ በኢትዮጵያ ፡ ዋና ፡ ሥጣልን ፡ ሥር ፡ ነው ፡ ያሰኛል ። በሌላ ፡ ሁኔታዎች ፡ ምክንያት ፡ ደግሞ ፡ ምንም ፡ እንኳ ፡ ተከሳሹ ፡ በኢትዮጵያ ፡ ዋና ፡ ሥልጣን ፡ ሥር ፡ ባይሆንም ፡ በኢትዮጵያ ፡ ተከታይ ፡ (አነስተኛ) ሥልጣን ፡ ሥር ፡ ነው ፡ ያሰኛል ። አንድ ፡ ሰው ፡ በኢትዮጵያ ፡ ዋና ፡ ሥልጣን ፡ ወይም ፡ ተከታይ ፡ (አነተሰኛ) ፡ ሥልጣን ፡ ሥር ፡ መሆኑ ፡ በሥልጣኑ ፡ አፈጻጸም ፡ ሁኔታ ፡ ላይ ፡ ልዩነት ፡ ይፈጥራል ። ለምሳሌ ፡ አንድ ፡ በኢትዮጵያ ፡ ዋና ፡ ሥልጣን ፡ ሥር ፡ ያለ ፡ ሰው ፡ በውጭ ፡ አገር ፡ በወንጀል ፡ ተከስሶ ፡ ቢለቀቅ ፡ ወይም ፡ ነፃ ፡ ቢወጣ ፤ ይህ ፡ ነፃ ፡ መውጣቱ ፡ በኢትዮጵያ ፡ ውስጥ ፡ በዚያው ፡ ወንጀል ፡ ከመከሰስ ፡ አያድነውም ። ነገር ፡ ግን ፡ ሰውየው በኢትዮጵያ ፡ ተከታይ ፡ (አነስተኛ) ሥልጣን ፡ ሥር ፡ ሆኖ ፡ እንዲሀ ፡ ያለ ፡ ሁኔታ፡ ቢደርስ ፡ ነፃ ፡ ይወጣል ።

ሀ—ዋና ፡ ሥልጣን ፡ (የወንጀለኛ ፡ መቅጫ ፡ ሕግ ፡ ቁ. ፲፩—፲፯) ።

በሚከተሉት ፡ ሰዎች ፡ ላይ ፡ ኢትዮጵያ ፡ ዋና ፡ ሥልጣን ፡ አላት ። (ሀ)ኢትዮጵያ ፡ ውስጥ ፡ በተፈጸመ ፡ ወንጀል ፡ የተከሰሰ ፡ (ለ) ፡ በውጭ ፡ አገር ፡ ሆኖ ፡ በኢትዮጵያ ፡ ላይ ፡ አንድ ፡ አንድ ፡ ወንጀሎችን ፡ ፈጽሟል ፡ ተብሎ ፡ በተከሰሰ ፡ (ሐ) በውጭ ፡ አገር ፡ ወንጀል ፡ ሠርቷል ፡ ተብሎ ፡ በተከሰሰ ፤ ይህም ፡ ወንጀሉ ፡ በተሠራበት ፡ አገር ፡ ሰውየው ፡ የኢትዮጵያ ፡ መንግሥት ፡ ሠራተኛ ፡ እንደመሆኑ፡ መጠን ፡ የውጭ ፡ አገር ፡ የማይደፍረው ፡ መብት ፡ ያለው ፡ ሲሆን ፡ (መ) በውጭ ፡ አገር ፡ አንዳንድ ፡ ወንጀሎችን ፡ ፈጽሟል ፡ ተብሎ ፡ በተከሰሰ ፡ የኢትዮጵያ ፡ መንግሥት ፡ የጦር ፡ ኃይሎች ፡ ባልደረባ ።

(፩) በኢትዮጵያ ፡ ዋና ፡ ሥልጣን ፡ ሥር ፡ ስላሉ ፡ ሰዎች ፤

(ሀ) በኢትዮጵያ ፡ ንጉሠ ፡ ነገሥት ፡ መንግሥት ፡ ግዛት ፡ ውስጥ ፡ ስለሚሠሩ ወንጀሎች ፡ (የወንጀለኛ ፡ መቅጫ ፡ ሕግ ፡ ቁ. ፲፩—፲፪) ።

ቁ. ፲፩ (፩) ፡ በኢትዮጵያ ፡ ንጉሠ ፡ ነገሥት ፡ መንግሥት ፡ ግዛት ፡ ውስጥ ፡ በወንጀለኛ ፡ መቅጫ፡ ከተጠቀሱት፡ ማንኛውንም ፡ ወንጀል ፡ የሠራ ፡ ማንኛውም ፡ ሰው ፡ በዚሁ ፡ ሕግ ፡ መሠረት ፡ እንደሚቀጣ ፡ ይገልጻል ። የንጉሠ ፡ ነገሥቱ ፡ መንግሥት ፡ ግዛት ፡ ማለትም ፡ የብስ ፤ ባሕርና ፡ አየርም፡ ጭምር ፡ ነው ።

ምሳሌ ፡— አንድ ፡ የኬንያ ፡ ዜጋ ፡ ለጉብኝት፡ ወደ ፡ ኢትዮጵያ ፡ መጥቶ፡ የወንጀለኛ ፡ መቅጫ ፡ ሕግ ፡ ቁ. ፩፻፹፱ን፡ በመጣስ ፡ በሌላ፡ ኬንያዊት ፡ ላይ ፡ በማስገደድ ፡ የግብረ ፡ ሥጋን ፡ ተግባር፡ ፈጽሞባታል፡ ቢባል ፤ ወንጀሉ፡ የተፈጸመው ፡ በኢትዮጵያ ፡ ንጉሠ ፡ ነገሥት ፡ መንግሥት ፡

ግዛት ፡ ውስጥ ፡ በመሆኑ፡ ተከሳሹ፡ በኢትዮጵያ፡ ወንጀለኛ፡ መቅጫ ፡ ሕግ ፡ ሥር ፡ ነው ። ስለዚህ፡ ቁ. ፭፻፹፱ን ፡ ጥሰሃል ፡ ተብሎ ፡ በኢት ዮጵያ ፡ ፍርድ ፡ ቤቶች ፡ ላይ ፡ ተከስሶ ፡ ሊፈረድባት ፡ ይቻላል ።

ምሳሌ ፡— አንድ ፡ የሱዳን ፡ አየር ፡ መንገድ ፡ አኤሮፕላን ፡ በኢትዮጵያ ፡ ግዛት ፡ላይ ፡ ሲበርር ፡ አኤሮፕላኑ ፡ ውስጥ ፡ አንዱ ፡ የሱዳን ፡ ዜጋ ፡ ሌላውን ፡ የሱዳን ፡ ዜጋ፡ ቢደበድበው፤ ወንጀሉ፡ የተፈጸመው ፡ ኢት ዮጵያ ፡ አየር ፡ ላይ ፡ በመሆኑና ፡ አየሩም ፡ የኢትዮጵያ ፡ ንጉሠ ፡ ነገ ሥት ፡ መንግሥት ፡ ግዛት ፡ ስለሆነ ፤ ወንጀሉ ፡ የተሠራው ፡ በኢት ዮጵያ ፡ ን. ነ. መ. ግዛት፡ ውስጥ ፡ ነው ። ይኸም፡ ደብዳቢውን ፡ በኢ ትዮጵያ ፡ የወንጀለኛ ፡ መቅጫ ፡ ሕግ ፡ ሥር ፡ ያደርገዋል ። ስለዚ ህም ፡ ቁ. ፭፻፺፩ ን ፡ ጥሰሃል ፡ ተብሎ ፡ በኢትዮዮጵያ ፡ ፍርድ ፡ ቤቶች ፡ ላይ ፡ ተከስሶ ፡ ሊፈረድበት ፡ ይቻላል ።

በኢንተርናሲዮናል ፡ ሕግ ፡ መሠረት ፡ አንዳንድ፡ ሰዎች ፡ ለምሳሌ ፡ ያህል፡— የዲፕሎማቲክ ፡ መልእክተኞች ፡ የተላኩበት ፡ የውጭ ፡ አገር ፡ የማይደፍረው ፡ መብት ፡ ስላላቸው ፡ እዚያ ፡ አገር ፡ ወንጀል ፡ ቢሠሩ ፤ በዚያ ፡ አገር ፡ አይከሰሱም። በኢትዮጵያ ፡ ውስጥ ፡ ያሉም ፡ የማይደፈር ፡ መብት ፡ ያላቸው ፡ የውጭ ፡ አገር ፡ ሰዎች ፡ በወንጀለኛ ፡ መቅጫ ፡ ሕግ ፡ ቁ. ፲፭ (፪) ፡ መሠረት ፡ መብታቸው ፡ የተ ጠበቀ ፡ ስለሆነና ፡ በወንጀለኛ ፡ መቅጫ ፡ ሕግ ፡ ሥር ፡ ስላልሆኑ ፡ በኢትዮጵያ ፡ ፍርድ ፡ ቤቶች ፡ ሥልጣን ፡ ሥር ፡ አይደሉም ።

ምሳሌ ፡— ኢትዮጵያ ፡ ውስጥ ፡ የሚኖር ፡ አንድ ፡ የውጭ ፡ አገር ፡ መንግ ሥት ፡ አምባሳደር ፡ አዲስ ፡ አበባ ፡ ውስጥ ፡ በግድየለሽነት ፡ ወይም በቸልተኝነት ፡ መኪና ፡ ያለ ፡ አግባብ ፡ ሲነዳ ፡ ሰው ፡ ድጦ ፡ ቢገ ድል ፤ ምንም ፡ እንኳ ፡ ወንጀሉ ፡ በወንጀለኛ ፡ መቅጫ ፡ ሕግ ፡ ቁ. ፭፻፺፯ ፡ የሚያስቀጣ ፡ ቢሆን ፡ የአምባሳደሩ ፡ በውጭ ፡ አገር ፡ የማይደፈር ፡ መብት ፡ በኢንተርናሲዮናል ፡ ሕግ ፡ የተጠበቀ ፡ በመ ሆኑ፤ አምባሳደሩ፡ በኢትዮጵያ ፡ ፍርድ ፡ ቤቶች ፡ ላይ ፡ አይከሰስም ።

በቁ. ፲፭ (፫) እንደተደነገገው ፡ አንድ ፡ ሰው ፡ ኢትዮጵያ ፡ ውስጥ ፡ ወንጀል ፡ ሠርቶ ፡ ከኢትዮጵያ ፡ አምልጦ ፡ በሌላ ፡ አገር ፡ ጥገኝነት ፡ ጠይቆ ፡ ቢቀመጥ ፤ የኢ ትዮጵያ ፡ መንግሥት ፡ ባለሥልጣኖች ፡ ወንጀለኛውን ፡ በጥገኝነት ፡ ያስቀመጠው፡ መንግሥት ፡ አሳልፎ ፡ እንዲሰጣቸው ፡ ለመጠየቅ ፡ ይችላሉ ። ነገር ፡ ግን ፤ ኢትዮ ጵያ ፡ የዚህ ፡ ዐይነት ፡ ውል ፡ ከብዙ ፡ አገሮች ፡ ጋር ፡ ስለሌላት ፡ ስምምነት ፡ እስ ኪያረግ ፡ ድረስ ፡ ሌሎች ፡ አገሮች ፤ ወንጀለኛውን ፤ አሳልፈው ፡ አይሰጡም ።

ይህ ፡ ነው ፡ በኢትዮጵያ፡ ሕገ፡ መንግሥት፡ አንቀጽ፡ ፱ ፡ እና፡ በወንጀለኛ፡ መቅጫ ፡ ሕግ ፡ ቁ. ፳፭ የሚገኘው ፡ የኢትዮጵያ ፡ ሕግ ። ኾኖም ፡ በዚህ፡ ዐይነት ፡ ወንጀለ

ዎችን ፡ አሳልፎ ፡ የመስጠት ፡ ስምምነት ፡ ከሌላ ፡ አገሮች ፡ ጋር ፡ ካልተፈጸመ ፤ ቁ/ ፲፩ (፫) ብዙ ፡ ዋጋ ፡ አይኖረውም ፡ ማለት ፡ ነው ።

ወንጀለኛውን ፡ በጥገኝነት ፡ ከተቀመጠበት ፡ አገር ፡ በግድ ፡ ለማስመጣት ፡ የማይቻል ፡ ሲሆን ፤ ቁ. ፲፪ (፩) ወንጀለኛው ፡ በጥገኝነት ፡ በተቀመጠበት ፡ አገር፡ እንዲከሰስና ፡ ፍርዱን ፡ እንዲያገኝ ፡ የኢትዮጵያ ፡ መንግሥት ፡ ባለሥልጣኖች ፡ አስጠጊውን ፡ አገር ፡ ሊጠይቁ ፡ መቻላቸውን ፡ ያሳያል ። በጥገኝነት ፡ ያስቀመ ጠው ፡ መንግሥት ፡ ጥያቄውን ፡ ተቀብሎት ፤ ወንጀለኛው ፡ ተከስሶ ፡ ነፃ ፡ ከወጣ፡ በኋላ ፡ ኢትዮጵያ ፡ ውስጥ ፡ ገብቶ ፡ ቢያዝ ፤ ወንጀለኛውን፡ እንደገና ፡ በዚያው ፡ ወንጀል ፡ ኢትዮጵያ ፡ ውስጥ ፡ ለመከሰስና ፡ ለመቅጣት ፡ አይቻልም ። እንዲሁም ፡ ቁ. ፲፪ (፪) እንደሚያዝዘው ፤ ወንጀለኛው ፡ በጥገኝነት ፡ በተቀመጠበት ፡ አገር ፡ ተፈርዶበት ፤ ምሕረት ፡ ተደርጎለት ፡ እንደሆነ ፤ ወይም ፡ በይርጋ ፡ ምክንያት ፡ ቅጣቱ ፡ ተሰርዞለት ፡ እንደሆነ ፤ በዚሁ ፡ ወንጀል ፡ እንደገና ፡ ኢትዮጵያ ፡ ውስጥ ፡ አይቀጣም ።

ምሳሌ ፡— አንድ ፡ ነፍስ ፡ ገድሏል ፡ ተብሎ ፡ የሚጠረጠር ፡ የውጭ፡ አገር ፡ ዜጋ ፡ ሸሽቶ ፡ ወደ ፡ ትውልድ ፡ አገሩ ፡ ሔዶ ፡ እዚያ ፡ ይያዛል ። የትውልድ ፡ አገሩ ፡ መንግሥት ፡ ለኢትዮጵያ ፡ መንግሥት ፡ ወንጀ ለኛውን ፡ አሳልፎ ፡ ባይሰጥ ፤ ነገር ፡ ግን ፤ የኢትዮጵያ ፡ መንግሥት ፡ ጠይቆት ፤ በጥያቄው ፡ መሠረት ፡ ተከሳሹ ፡ በአገሩ ፡ ተከስሶ ፡ ነፃ ፡ ቢወጣና ፤ ወደኢትዮጵያ ፡ ቢመለስ ፤ ለዚያው ፡ ወንጀል ፡ እንደ ገና ፡ ኢትዮጵያ ፡ ውስጥ ፡ አይከሰስም ።

ምሳሌ ፡— ከዚህ ፡ በላይ ፡ እንደተገለጸው ፡ ምሳሌ ፡ ዐይነት ፡ ሆኖ ፡ ግን ፡ ወንጀለኛውን ፡ በጥገኝነት ፡ ያስቀመጠውን ፡ መንግሥት ፡ ወንጀ ለኛው ፡ ኢትዮጵያ ፡ ውስጥ ፡ ስለሠራው ፡ ተከሶ ፡ እንዲፈረድበት ፡ የኢትዮጵያ ፡ ባለሥልጣኖች ፡ ሳይጠይቁ ፡ ቀሩ ። የውጭው ፡ መንግ ሥት ፡ ባለሥልጣኖች ፡ በራሳቸው ፡ ፈቃድ ፡ ወንጀለኛውን ፡ ይዘው፡ ኢትዮጵያ ፡ ውስጥ ፡ ፈጽሟል ፡ ስለተባለው ፡ ወንጀል ፡ ለፍርድ ፡ ቀርቦ ፡ ነፃ ፡ ቢወጣና ፡ ወደ ፡ ኢትዮጵያ ፡ ቢመለስ ፤ ወንጀለኛው ፡ ለዚሁ ፡ ወንጀል ፡ እንደገና ፡ ኢትዮጵያ ፡ ውስጥ ፡ ተከሶ ፡ ሊፈረድ በት ፡ ይቻላል ። ምክንያቱም ፡ ወንጀለኛው ፡ በጥገኝነት ፡ በተቀመ ጠበት ፡ አገር ፡ የተከሰሰው ፡ የኢትዮጵያ ፡ መንግሥት ፡ (እንዲከሰስ) ሳይጠይቅ ፡ በመሆኑ ፡ ቁ. ፲፪ (፪) መከላከያ ፡ ሊሆንለት ፡ ስለማይ ችልና ፤ ቁ. ፲፯ (፪) በኢትዮጵያ ፡ ዋና ፡ ሥልጣን ፡ ሥር ፡ ያለ ፡ ሰው ፤ በውጭ ፡ አገር ፡ ተከስሶ ፡ ነፃ ፡ ቢወጣም ፤ በዚያው ፡ ወን ጀል ፡ እንደገና ፡ ኢትዮጵያ ፡ ውስጥ ፡ ይከሰሳል ፡ ስለሚል ፡ ነው ። (ቁ. ፲፯ (፪) ወደ ፡ ፊት ፡ በሰፊው ፡ ይብራራል ።)

ቁ. ፲፪ በሚያዘው ፣ መሠረት ፣ ወንጀለኛው ፣ በጥገኝነት ፣ በተቀመጠበት ፣ አገር ፣ እንዲከሰስ ፣ የኢትዮጵያ ፣ መንግሥት ፣ ጠይቆ ፣ ወንጀለኛው ፣ ተፈርዶበት ፣ ቅጣቱን ፣ ፈጽሞ ፣ ወደ ፣ ኢትዮጵያ ፣ ቢመለስ ፣ በዚሁ ፣ ወንጀል ፣ እንደገና ፣ ኢትዮጵያ ፣ ውስጥ ፣ አይቀጣም ። ነገር ፣ ግን ፣ ቅጣት ፣ ተወስኖበት ፣ ቅጣቱን ፣ ሳይፈጽም ፣ ወይም ፣ በከፊል ፣ ብቻ ፣ ፈጽሞ ፣ ወደኢትዮጵያ ፣ ቢመለስና ፣ ኢትዮጵያ ፣ ውስጥ ፣ ቢያዝ ፣ የቅጣቱ ፣ ጊዜ ፣ በኢትዮጵያ ፣ የይርጋ ፣ ሕግ ፣ መሠረት ፣ ካላለፈ ፣ <u>በስተቀር ፣</u> ቅጣቱን ፣ ኢትዮጵያ ፣ ውስጥ ፣ ይፈጽማል ። (የወንጀለኛ ፣ መቅጫ ፣ ሕግ ፣ ቁ. ፲፪ (፫) ።)

<u>ምሳሌ</u> ፦ አንድ ፣ የውጭ ፣ አገር ፣ ዜጋ ፣ ኢትዮጵያ ፣ ውስጥ ፣ ወንጀል ፣ ሠርቶ ፣ ወደ ፣ ትውልድ ፣ አገሩ ፣ ሸሽቶ ፣ እዚያ ፣ ተያዘ ። በሄደበት ፣ አገር ፣ ተከሶ ፣ እንዲቀጣ ፣ ተጠይቆ ፣ ወንጀለኛው ፣ በትውልድ ፣ አገሩ ፣ ተከሶ ፣ ተፈረደበትና ፣ የአንድ ፣ ዓመት ፣ የእሥራት ፣ ቅጣት ፣ ተወሰነበት ። ሳይታሰር ፣ ሸሽቶ ፣ ወደ ፣ ኢትዮጵያ ፣ ቢመለስና ፣ ኢትዮጵያ ፣ ውስጥ ፣ ቢያዝ ፣ ይህ ፣ አድራጎቱ ፣ ከተረጋገጠና ፣ ቅጣቱ በይርጋ ፣ ሕግ ፣ ካልተሰረዘ ፣ በስተቀር ፣ የአንዱ ፣ ዓመት ፣ እሥራት ፣ በኢትዮጵያ ፣ ውስጥ ፣ ይፈጸምበታል ።

<u>ምሳሌ</u> ፦ አንድ ፣ የውጭ ፣ አገር ፣ ዜጋ ፣ ኢትዮጵያ ፣ ውስጥ ፣ የስርቆት ፣ ወንጀል ፣ ፈጽሞ ፣ ወደ ፣ ትውልድ ፣ አገሩ ፣ ሸሽቶ ፣ ይሄዳል ። በሄደበት ፣ አገር ፣ የኢትዮጵያ ፣ መንግሥት ፣ ወንጀለኛው ፣ እንዲከሰስ ፣ ጠይቆ ፣ ተከስሶ ፣ የሦስት ፣ ዓመት ፣ እሥራት ፣ ቢፈረድበትና ፣ እሥራቱን ፣ ሳይፈጽም ፣ ጠፍቶ ፣ ከዐሥራ ፣ አምስት ፣ ዓመት ፣ በኋላ ፣ ወደ ፣ ኢትዮጵያ ፣ ቢመለስና ፣ ኢትዮጵያ ፣ ውስጥ ፣ ቢያዝ ፣ ወንጀለኛው ፣ እሥራቱን ፣ ኢትዮጵያ ፣ ውስጥ ፣ አይፈጽምም ። ምክንያቱም ፣ የወንጀለኛ ፣ መቅጫ ፣ ሕግ ፣ ቁ. ፪፻፴፬ ፣ ከአንድ ፣ ዓመት ፣ በላይ ፣ ከአሥር ፣ ዓመት ፣ በታች ፣ የሆነ ፣ የእስራት ፣ ቅጣት ፣ ከዐሥር ፣ ዓመት ፣ በኋላ ፣ በይርጋ ፣ እንደሚሰረዝ ፣ ስለሚያዝ ፣ ነው ።

(ለ) <u>በውጭ ፣ አገር ፣ በኢትዮጵያ ፣ ንጉሠ ፣ ነገሥት ፣ መንግሥት ፣ ግዛት ፣ ላይ ፣ ስለሚሠሩ ፣ ወንጀሎች ፣ (የወንጀለኛ ፣ መቅጫ ፣ ሕግ ፣ ቁ. ፲፫) ።</u>

ቁ. ፲፫ የሚመለከተው በውጭ ፣ አገር ፣ ስለሚፈጸሙና ፣ ኢትዮጵያን ፣ ስለሚነኩ ወይም ፣ ስለሚጎዱ ፣ ወንጀሎች ፣ ነው ። <u>እንዲህ ፣ ያሉት ፣ ወንጀሎች ፣ ወንጀለኛው ፣ በኢትዮጵያ ፣ ፍርድ ፣ ቤቶች ፣ ዋና ፣ ሥልጣን ፣ ሥር ፣ የሚያደርጉት ፣ ሁሉም አይደሉም</u> ። በኢትዮጵያ ፣ ዋና ፣ ሥልጣን ፣ ሥር ፣ የሚያደርጉት ፣ ወንጀሎች ፣ በቁ. ፪፻፴፰ እስከ ፣ ፪፻፷፪ (በንጉሠ ፣ ነገሥቱና ፣ በንጉሠ ፣ ነገሥቱ ፣ መንግሥት ፣

ግዛት ፡ ላይ ፣ ንጉሠ ፡ ነገሥቱን ፣ ግዛቱን ፡ ወይም ፡ ማንኛውንም ፡ የመንግሥት ፡ ድርጅት ፣ ለመጉዳት ፡ የተሠሩት) እና ፡ በቁ. ፫፻፷፮ እስከ ፡ ፫፻፹፪ (የሐሰት ፡ ገንዘብ ፡ በመሥራት ፡ ወይም ፡ በሐሰት፡ በመንግሥት ፡ መሥሪያ ፡ ቤት ፡ ማሕተሞች ፡ በመጠቀም ፣ የተፈጸሙ) የተከለከሉት ፡ ብቻ ፡ ናቸው ። እነዚህን ፡ ወንጀሎች ፡ የፈጸመ ፡ ወንጀለኛ ፡ ግን ፣ ኢትዮጵያዊም ፡ ሆነ ፡ የውጭ ፡ ዜጋ ፣ በኢትዮጵያ ፡ ዋና ፡ ሥልጣን ፡ ሥር ፡ ይሆናል ።

<u>ምሳሌ</u> ፡—አንድ ፡ የውጭ ፡ አገር ፡ ዜጋ ፡ በውጭ ፡ አገር ፡ ካሉ ፡ ኢትዮጵያውያን ፡ ጋር ፡ የንጉሠ ፡ ነገሥቱን ፡ መንግሥት ፡ ለመገልበጥ ፡ እውጭ ፡ አገር ፡ ሆኖ ፡ ቢያድምና ፡ ይኸንኑ ፡ ዐድማ ፡ ለማከናወን ፡ እንዲረዳው ፡ የሐሰት ፡ ገንዘብ ፡ በኢትዮጵያ ፡ ገንዘብ ፡ መልክ ፡ ቢያሳትም ፣ ወንጀለኛው ፡ የፈጸማቸው፡ ወንጀሎች ፡ ቁ. ፪፻፵፱ ን ፡ እና ፡ ፪፻፳፮ን ፡ ስለሚጥስ ፡ በቁ. ፲፫ በተደነገገው ፡ መሠረት ፡ በኢትዮጵያ ፡ ዋና ፡ ሥልጣን ፡ ሥር ፡ ይሆናል ። ይኸም ፡ ሰው ፡ ኢትዮጵያ ፡ ውስጥ ፡ ቢያዝ ፣ የተጠቀሱትን ፡ የሕግ ፡ ቁጥሮች ፡ በመጣሱ ፡ ሊፈረድበት ፡ ይቻላል ።

<u>ምሳሌ ፤</u>—አንድ ፡ የውጭ ፡ አገር ፡ ዜጋ ፤ በውጭ ፡ አገር ፡ የኢትዮጵያን ፡ ገንዘብ ፡ ዋጋ ፡ ዝቅ ፡ በማድረግ ፡ ወይም ፡ ገንዘቡን ፡ ዋጋ ፡ በማሳጣት ፡ የሐሰት ፡ ወሬ ፡ እያወራ ፡ የኢትዮጵያን ፡ የብድር ፡ አክሲዮን ፡ እዳይሸጥ ፡ ለማድረግ ፡ ቢሞክር ፡ በቁ. ፫፻፶፱ ፡ መሠረት ፡ ወንጀል ፡ ይሆንበታል ። ምንም ፡ እንኳ ፡ ወንጀሉ ፡ ኢትዮጵያን ፡ የሚጐዳ ፡ ቢሆን ፤ ቁ. ፫፻፶፱ በቁ. ፲፫ ውስጥ ፡ ስላልተጠቀሰ ፡ ወንጀለኛው ፡ በኢትዮጵያ ፡ ዋና ፡ ሥልጣን ፡ ሥር ፡ አይሆንም ።

(ሐ) <u>በውጭ ፡ አገር ፡ የማይደፈር ፡ መብት ፡ ያላቸው ፡ ኢትዮጵያውያን ፡ ባለሥልጣኖች ፡ እና ፡ ወታደሮች ፡ በውጭ ፡ አገር ፡ ሆነው ፡ የሚሠሩዋቸው ፡ ወንጀሎች፡ (የወንጀለኛ ፡ መቅጫ ፡ ሕግ ፡ ቁ. ፲፩ ፡ ፲፮)</u> ።

በውጭ ፡ አገር ፡ ያሉ ፣ የኢትዮጵያ ፡ መንግሥት ፡ ባለሥልጣኖች ፡ ሁሉ ፡ በኢትዮጵያ ፡ ዋና ፡ ሥልጣን ፡ ሥር ፡ ናቸው ። በውጭ ፡ አገር ፡ ያሉ ፡ ወታደሮችም ፡ እንደዚሁ ፡ ሲሆን ፤ ነገር ፡ ግን ፡ በወንጀሉ ፡ ዐይነት ፡ ሁኔታ ፡ አንዳንድ ፡ ጊዜ ፡ በኢትዮጵያ ፡ ዋና ፡ ሥልጣን ፡ ሥር ፡ አንዳንድ ፡ ጊዜ ፡ ደግሞ ፡ በኢትዮጵያ ፡ አነስተኛ ፡ ሥልጣን ፡ ሥር ፡ የሚሆኑበት ፡ ጊዜ ፡ አለ ። ሌሎች ፡ በውጭ ፡ አገር ፡ ያሉ ፡ የኢትዮጵያ ፡ ዜጎች ፡ ደግሞ ፣ በቁ. ፲፫ የተጠቀሱትን ፡ ወንጀሎች ፡ ካልፈጸሙ ፡ በስተቀር ፡ በቁ.፲፰ እንደተደነገገው ፡ በኢትዮጵያ ፡ አነስተኛ ፡ ሥልጣን ፡ ሥር ፣ ብቻ ፡ ናቸው ።

ቁ. ፲፬ እንደሚለው ፣ በኢንተርናሲዮናል ፣ ሕግ ፣ መሠረት ፣ ባሉበት ፣ አገር ፣ የማይደፈር ፣ መብት ፣ ስለአላቸው ፣ በዚያ ፣ አገር ፣ የማይከሰሱ ፣ የዲፕሎማቲክ ፣ መልዕክተኞች ፣ ቆንስሎችና ፣ የመንግሥት ፣ ሠራተኞች ፣ በውጭ ፣ አገር ፣ ሆነው፥ ወንጀል ፣ የሚሠሩ ፣ በኢትዮጵያ ፣ ዋና ፣ ሥልጣን ፣ ሥር ፣ ናቸው ። ወንጀሉ ፣ በኢትዮጵያ፣ ወንጀለኛ ፣ መቅጫ ፣ ሕግ ፣ (በማንኛውም ፣ ጊዜ ፣ ክስ ፣ እዚህ ፣ ሊቀርብ ባቸው ፣ ከሚችል ፣ በቁ. ፲፫ ከተጠቀሱት ፣ ሌላ) እና ፣ ወንጀል ፣ በተፈጸመበት ፣ አገር ፣ ሕግ ፣ የሚያስቀጣ ፣ ከሆነ ፣ ኢትዮጵያ ፣ ውስጥ ፣ ሊከሰሱ ፣ ይቻላል ። ይኸም ፣ ማለት ፤—ወንጀሉን ፣ የፈጸሙትን ፣ ሰዎች ፣ በኢትዮጵያ ፣ ዋና ፣ ሥልጣን ፣ ሥር ፣ ለማድረግ ፤ ወንጀሉ ፣ በሁለቱም ፣ አገር ፣ ሕጎች ፣ የሚያስቀጣ ፣ መሆን ፣ አለበት ። ወንጀሉ ፣ ከሁለቱ ፣ በአንደኛው ፣ አገር ፣ ሕግ ፣ መሠረት ፣ የሚያስቀጣው ፣ የግል ፣ ከሳሽ ፣ ሲያመለክት ፣ ብቻ ፣ ከሆነም ፣ የግል ፣ ከሳሽ ፣ ከሌለ ፣ በስተቀር ፣ በወንጀሉ ፣ ኢትዮጵያ ፣ ውስጥ ፣ ክስ ፣ ለማቅረብ ፣ አይቻልም ።

<u>ምሳሌ</u> ፦ አንድ ፣ በውጭ ፣ አገር ፣ ያለ ፣ የኢትዮጵያ ፣ አምባሳደር ፣ በተላከበት ፣ አገር ፣ በቸልተኝነት ፣ ሰው ፣ ቢገድል ፤ ያለበትን ፣ አገር ፣ ሕግና ፣ የኢትዮጵያንም ፣ ወንጀለኛ ፣ ሕግ ፣ ቁ. ፭፻፳፮ ፣ ይጥሳል ። በኢንተርናሲዮናል ፣ ሕግ ፣ መሠረት - አምባሳደሮች ፣ በተላኩበት ፣ አገር ፣ ፍርድ ፣ ቤቶች ፣ ላይ ፣ የአለመከሰስ ፣ መብት ፣ አላቸው ። የኢትዮጵያውም ፣ አምባሳደር ፣ ይኸ ፣ መብት ፣ ስላለውና ፣ የተላከበትን ፣ አገር ፣ ሕግና ፣ የኢትዮጵያንም ፣ ሕግ ፣ በመጣሱ ፤ ከኢትዮጵያ ፣ሙሉ ፣ የሕግ ፣ ሥልጣን ፣ ሥር ፣ ነው ። ስለዚህ ፣ ኢትዮጵያ ፣ ውስጥ ፣ ተከስሶ ፣ በቁ. ፭፻፳፮ ፣ መሠረት ፣ ሊቀጣ ፣ ይቻላል ።

<u>ምሳሌ</u> ፤—አንድ ፣ የኢትዮጵያ ፣ አምባሳደር ፣ በውጭ ፣ አገር ፣ ሳለ ፣ በሰው ፣ ላይ ፣ አውቆ ፣ ቀላል ፣ የአካል ፣ ወይም ፣ የጤና ፣ ጉዳት ፣ አድርሶ ፤ ይኸም ፣ አድራጎቱ ፣ የተላከበትን ፣ አገር ፣ ሕግና ፣ የወንጀለኛ ፣ መቅጫ ፣ ሕግ ፣ ቁ. ፭፻፴፱ን ፣ ይጥሳል ። ግን ፣ በቁ. ፭፻፴፱ (፩) መሠረት ፣ እንዲህ ፣ ያለ ፣ ወንጀል ፣ የሚያስቀጣው ፣ የግል ፣ ከሳሽ ፣ ሲያመለክት ፣ ብቻ ፣ ነው ። ወንጀሉ ፣ የተፈጸመበት ፣ አገር ፣ ሕግ ፣ ግን ፣ የግል ፣ ከሳሽ ፣ ባይኖርም ፣ ወንጀሉ ፣ ያስቀጣል ፣ ቢልም ፣ እንኳ ፣ አምባሳደሩ ፤ ከሳሽ ፣ ካልተነሳበት ፣ በስተቀር ፤ በዐቃቤ ፣ ሕግ ፣ አይከሰስም ። እንዲሁም ፣ በኢትዮጵያ ፣ ሕግ ፣ ወንጀሉ ፣ የግል ፣ ከሳሽ ፣ ባይኖርም ፣ የሚያስቀጣ ፣ ቢሆንና ፣ በውጭው ፣ አገር ፣ ሕግ ፣ ግን ፣ የግል ፣ ከሳሽ ፣ ከሌለ ፣ ሊያስቀጣ ፣ የማይችል ፣ ቢሆን ፣ ከሳሽ ፣ ካልተነሳሳበት ፣ አምባሳደሩ ፣ በአቃቤ ፣ ሕግ ፣ አይከሰስም ።

በወንጀለኛ ፣ መቅጫ ፣ ሕግ ፣ ቁ. ፲፰ ፣ እንደተገለጸው ፤ በውጭ ፣ አገር ፣ ያሉ ፣ የኢትዮጵያ ፣ ወታደሮች ፣ ወንጀል ፣ ቢሠሩ ፤ በሠሩት ፣ በሁሉ ፣

ወንጀል ፡ ምክንያት ፡ በኢትዮጵያ ፡ ሥልጣን ፡ ሥር ፡ አይሆኑም ። አንድ ፡ በውጭ ፡ አገር ፡ ያለ ፡ ኢትዮጵያዊ ፡ ወታደር ፡ ያለበትን ፡ አገር ፡ ተራ ፡ (ልዩ ፡ ያልሆነ) ሕግ ፡ በመጣስ ፡ ወንጀል ፡ ቢሠራ ፤ በዚያው ፡ አገር ፡ ሥልጣን ፡ ሥር ፡ ሆኖ ፡ በአገሩ ፡ ተራ ፡ ሕግ ፡ ይቀጣል ፡ እንጂ ፤ በኢትዮጵያ ፡ ዋና ፡ ሥልጣን ፡ ሥር ፡ አይሆንም ። ሰውየው ፡ ወደ ፡ ኢትዮጵያ ፡ አምልጦ ፡ ቢመጣና ፡ የኢትዮጵያ ፡ መንግሥት ፡ አሳልፎ ፡ ባይሰጠው ፤ በወንጀለኛ ፡ መቅጫ ፡ ሕግ ፡ ስለ ፡ አንስተኛ ፡ ሥልጣን ፡ በሚያወሳው ፡ አንቀጽ ፡ መሠረት ፡ ይከሰሳል ። ይኸንንም ፡ አንስተኛ ፡ ሥልጣን ፡ ወደፊት ፡ እንነጋገርበታለን ።

ወታደሩ ፤ ሦስተኛ ፡ መጽሐፍ ፡ ውስጥ ፡ በአንቀጽ ፡ ሁለትና ፡ ሦስት ፡ በወንጀለኛ ፡ መቅጫው ፡ ሕግ ፡ ልዩ ፡ ክፍል ፡ የተጠቀሱትን ፡ (ከቁ.፪፻፹፩ እስከ ፫፻፴፮) ወንጀሎች ፡ በመሥራት ፡ ማለት ፡ የኢንተርናሲዮናል ፡ ሕግን ፡ የጣሰ ፡ ወይም ወታደራዊ ፡ ጠባይ ፡ ያለውን ፡ ወንጀል ፡ የሠራ ፡ እንደሆነ ፤ በኢትዮጵያ ፡ ዋና ፡ ሥልጣን ፡ ሥር ፡ ሆኖ ፡ በጦር ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ላይ ፡ ይከሰሳል ።

ምሳሌ ፡— አንድ ፡ በውጭ ፡ አገር ፡ ያለ ፡ ኢትጵዮያዊ ፡ የምድር ፡ ጦር ባልደረባ ፡ አንዱን ፡ ያለበትን ፡ አገር ፡ ሰው ፡ በግፍ ፡ አንዳደል ፡ ቢገድለው ፤ የአገሩን ፡ ተራ ፡ ሕግ ፡ በመጣሱ ፡ በኢትዮጵያ ፡ ዋና ፡ ሥልጣን ፡ ሥር ፡ ስለማይሆን ፤ በዚያው ፡ አገር ፡ ፍርድ ቤት ፡ ለፍርድ ይቀርባል ። ወታደሩ ፡ አምልጦ ፡ ወደ ፡ ኢትዮጵያ ፡ ቢመለስና ፡ የኢትዮጵያ ፡ መንግሥት ፡ አሳልፎ ፡ ባይሰጠው ፤ በኢትዮጵያ ፡ አንስተኛ ፡ ሥልጣን ፡ ሥር ፡ ሆኖ ፡ ቁ. ፭፻፳፪ን ፡ በመጣስ ፡ በግፍ ፡ መግደል ፡ ወንጀል ፡ በከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ላይ ፡ ይከሰሳል ።

ምሳሌ ፡— በውጭ ፡ አገር ፡ ያለ ፡ አንድ ፡ የክብር ፡ ዘበኛ ፡ ባልደረባ ፡ ቁ ፡ ፫፻፩ን ፡ በመጣስ ፡ ያለፈቃድ ፡ ቀሪ ፡ ቢሆን ፤ ወንጀሉ ፡ በቁ.፲፰ ፡ እንደተገለጸው ፡ ወታደራዊ ፡ ጠባይ ፡ ያለው ፡ ስለሆነ ፡ አጥፊው ፡ በኢትዮጵያ ዋና ፡ ሥልጣን ፡ ሥር ፡ ስለሚሆን ፡ በጦር ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ይከሰሳል።

ለ ፡— የዋናው ፡ ሥልጣን ፡ ወሰን ፡ (የወንጀለኛ ፡ መቅጫ ፡ ሕግ ፡ ቁ ፡ ፲፯) ።

አንድ ፡ ሰው ፡ በኢትዮጵያ ፡ ዋና ፡ ሥልጣን ፡ ስር ፡ ሲሆን ፤ ተሠርቷል ፡ የተባለው ፡ ወንጀል ፡ በጣም ፡ የሚነካው ፡ ወይም ፡ የሚጐዳው ፡ የኢትዮጵያን ፡ ንጉነገሥት ፡ መንግሥት ፡ ግዛት ፡ ነው ፡ ማለት ፡ ነው ። ስለዚህ ፡ የኢትዮጵያ ፡ ዋና ፡ ሥልጣንን ፡ የአንስተኛ ፡ ሥልጣን ፡ ወሰን ፡ አይመለከተውም ። የአንስተኛ ፡ ሥልጣን ፡ ፍችው ፡ ተሠራ ፡ የተባለው ፡ ወንጀል ፡ ኢትዮጵያን ፡ በጣም ፡ የማይነካ ፡ ወይም ፡ የማይጐዳ ፡ ሲሆን ፡ ነው ።

በኢትዮጵ ፡ ዋና ፡ ሥልጣን ፡ ሥር ፡ ያለ ፡ ሰው ፡ በሥራው ፡ ወንጀል ፡ በውጭ ፡ አገር ፡ <u>ቢከሰስም ፡ ባይከሰስም ፡ በክሱም ፡ ነፃ ፡ ቢወጣ ፡ ወይም ፡ ቢፈረድበት</u> ፡ ወደ ኢትዮጵያ ፡ ሲመለስ ፡ ወይም ፡ የውጭው ፡ አገር ፡ አሳልፎ፡ሲሰጠው ፡ ኢትዮጵያ ውስጥ ፡ ለፍርድ ፡ ይቀርባል ። በዋናው ፡ ሥልጣን ፡ ላይ ፡ ያለው ፡ ወሰን ፡ ወንጀለኛው ፡ በውጭ ፡ አገር ፡ ተፈርዶበት ፡ የተቀጣው ፡ ቅጣት ፡ ኢትዮጵያ ፡ ውስጥ ከሚወሰንበት ፡ ቅጣት ፡ ላይ ፡ የሚቀነስለት ፡ መሆኑ ፡ ብቻ ፡ ነው ።

ሆኖም ፡ ወንጀሉን ፡ የፈጸመው ፡ ሰው ፡ በውጭ ፡ አገር ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ተከስሶ ፡ የተፈረደበት ፡ በቁ ፡ ፲፪ ፡ እንደተደነገገው ፡ በኢትዮጵያ ፡ ንጉሠ ፡ ነገሥት ፡ መንግሥት ፡ ጥያቄ ፡ መሠረት ፡ ከሆነ ፡ ወንጀለኛው ፡ በኢትዮጵያ ፡ ዋና ፡ ሥልጣን ፡ ሥር ፡ እንደማይሆንና ፡ ኢትዮጵያ ፡ የማይደፈር ፡ መብት ፡ ባላቸው ፡ የዲፕሎማቲክ ፡ መልእክተኞች ፡ ላይ ፡ ያላትን ፡ ሥልጣን ፡ ቁ. ፲፩ ፡ በመጠኑ ፡ እንደሚወሰነው ፡ ማስታወስ ፡ ያስፈልጋል ።

ምሳሌ ፡— አንድ ፡ ኬንያዊ ፡ ኢትዮጵያ ፡ ውስጥ ፡ የአንዲትን ፡ ኬንያዊት ፡ ሕግ ፡ ያለፈቃዷ ፡ ቢገሥና ፡ ወደ ፡ ኬንያ፡ ተመልሶ ፡ ሔዶ ፡ እዚያ ፡ ተይዞና ፡ ተከስሶ ፡ ነፃ ፡ ቢወጣ ፡ ወደ ፡ ኢትዮጵያ ፡ ከተመለሰ ፡ በአገሩ ፡ ነፃ ፡ መውጣቱ ፡ ከምንም ፡ ሳይቆጠር ፡ ቁ. ፭፻፵፱ን ፡ ጥሶ ፡ በሠራው ፡ ወንጀል ፡ እንደገና ፡ ኢትዮጵያ ፡ ውስጥ ፡ ይከሰሳል ። ምክንያቱም ፡ ቁ. ፲፯ (፩) ፡ እንደሚያዘው ፡ ወንጀሉን ፡ ኢትዮጵያ ፡ ውስጥ ፡ በመፈጸሙ ፡ በኢትዮጵያ ፡ ዋና ፡ ሥልጣን ፡ ሥር ፡ ስለሚሆንና ፡ ቁ. ፡ ፲፯ (፪) ፡ ደግሞ ፡ በዚህ ፡ አኳኋን ፡ ወንጀል ፡ የሠሩ ፡ ሰዎች ፡ በውጭ ፡ አገር ፡ ተከሰው ፡ መቀጣታቸው ፡ ወይም ፡ ነፃ ፡ መውጣታቸው ፡ ኢትዮጵያ ፡ ውስጥ፡ በዚያው ፡ ወንጀል ፡ ከመከሰስ ፡ አያድናቸውም ፡ ስለሚል ፡ ነው ።

ምሳሌ ፡ — እንደላይኛው ፡ ምሳሌ ፡ ዐይነት ፡ ሆኖ ፡ ወንጀል ፡ የፈጸመው ፡ ሰው ፡ በኬንያ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ተፈርዶበት ፡ ሦስት ፡ ዓመት ፡ ከታሠረ ፡ በኋላ ፡ ወደ ፡ ኢትዮጵያ ፡ ቢመለስና ፡ የዐሥር፡ ዓመት ፡ እሥራት ፡ ቢፈረድበት ፡ ኬንያ ፡ ውስጥ ፡ በዚሁ ፡ ወንጀል ፡ ምክንያት ፡ የታሠረው ፡ የሦስት ፡ ዓመት ፡ እሥራት ፡ ተቆጥሮለት ፡ ኢትዮጵያ ፡ ውስጥ ፡ ከተፈረደበት ፡ ቅጣት ፡ ላይ ፡ ይቀነስለታል ።

ለ — <u>አነስተኛ ፡ ሥልጣን</u> ።

የሚከተሉትን ፡ ወንጀሎች ፡ የፈጸሙ ፡ ተከሳሾች ፡ በኢትዮጵያ ፡ አነስተኛ ፡ ሥልጣን ፡ ሥር ፡ ናቸው ፡ (፩) ፡ በውጭ ፡ አገር ፡ የኢንተርናሲዮናል ፡ ሕግን ፡ የሚጥስ ፡ ወይም ፡ የሕዝብን ፡ ጤንነትና ፡ ሞራል ፡ የሚጐዳ ፡ ወንጀል ፡ ሠርተዋል ፡

በመባል ፡ የተከሰሱ ፤ (፪) ፡ በውጭ ፡ አገር ፡ አንዳንድ ፡ ወንጀሎችን ፡ በኢትዮጵያ፡ ዜጐች ፡ ላይ ፡ ፈጽመዋል ፡ በመባል ፡ የተከሰሱ ፤ (፫) ፡ በውጭ ፡ አገር ፡ በማንኛውም ፡ ሰው ፡ ላይ ፡ ከባድ ፡ ወንጀል ፡ ፈጽመዋል ፡ በመባል ፡ የተከሰሱ ፤ እንዲሁም ፡ በውጭ ፡ አገር ፡ አንዳንድ ፡ ወንጀሎችን ፡ ፈጽመዋል ፡ በመባል ፡ የተከሰሱ፡ ኢትዮጵያውያንና ፡ በውጭ ፡ አገር ፡ የአገሩን ፡ ተራ ፡ ሕግ ፡ በመጣስ ፡ ወንጀል ፡ ሠርተው ፡ አምልጠው ፡ ወደ ፡ ኢትዮጵያ ፡ የተመለሱ ፡ ወታደሮች ። (ቀደም ፡ብሎ፤ በሁለተኛ ፡ ሀ—(፩) (ለ) ሥር ፡ ስለ ፡ ቁ. ፲፰ ፡ የተጻፈውን ፡ ሐተታ ፡ ተመልከት ።) አሁን ፡ በመጀመሪያ ፡ አንድ ፡ ሰው ፡ በምን ፡ አኳኋን ፡ በኢትዮጵያ ፡ አነስተኛ ፡ ሥልጣን ፡ ሥር ፡ እንደሚሆን፡ ከተረዳን፡ በኋላ ፡ በአነስተኛ ፡ ሥልጣን ፡ ላይ ፡ ስላለው ፡ ወሰን ፡ እናትታለን ። ይኸም ፡ በዋና ፡ ሥልጣን ፡ ላይና ፡ በአነስተኛ ፡ ሥልጣን ፡ ላይ ፡ ያለውን ፡ ወሰን ፡ ጉልሕ ፡ ልዩነት ፡ ያሳየናል ።

(፩) በኢትዮጵያ ፡ አነስተኛ ፡ ሥልጣን ፡ ሥር ፡ ስላሉ ፡ ሰዎች ፡

(ሀ) በማኅበራዊ ፡ መብት ፡ ላይ ፡ ወይም ፡ በመላው ፡ ዓለም ፡ ጸጥታ ፡ ላይ ፡ በውጭ ፡ አገር ፡ ስለሚሠሩ ፡ ወንጀሎች ፡ (የወንጀለኛ ፡ መቅጫ ፡ ሕግ ፡ ቁ. ፲፯) ።

በቁ. ፲፯ ፡ እንደተደነገገው ፤ በውጭ ፡ አገር ፡ የማይደፈር ፡ መብት ፡ ኖሮአቸው ፡ በቁ. ፲፯ ፡ ውስጥ ፡ የተጠቀሱትን ፡ ወንጀሎች ፡ ከሠሩ ፡ ኢትዮጵያውያን ፡ (እነዚህ ፡ በቁ. ፲፬ ፡ መሠረት ፡ በኢትዮጵያ ፡ ዋና ፡ ሥልጣን ፡ ሥር ፡ ናቸው ።) ከቁ. ፪፻፺፮ ፡ እስከ ፡ ፫፻፴፭ን ፡ በመጣስ ፡ ወንጀል ፡ ከሠሩ ፡ ወታደሮች ፡ (እነዚህ ፡ በቁ. ፲፭ (፪) መሠረት ፡ በኢትዮጵያ ፡ ዋና ፡ ሥልጣን ፡ ሥር ፡ ናቸው) በስተቀር ፤ በዚህ ፡ ቁጥር ፡ የተጠቀሱትን ፡ ወንጀሎች ፡ የፈጸመ ፡ ማንኛውም ፡ ሰው ፡ በኢትዮጵያ ፡ አነስተኛ ፡ ሥልጣን ፡ ሥር ፡ ነው ። በቁ. ፲፫ ፡ መሠረት ፡ በኢትዮጵያ ፡ ዋና ፡ ሥልጣን ፡ ሥር ፡ ያሉትም ፡ ሰዎች ፡ በአነስተኛ ፡ ሥልጣን ፡ ሥር ፡ አይደሉም ።

በውጭ ፡ አገር ፡ ኢንተርናሲዮናል ፡ ሕግን ፡ የጣሰ ፡ ወይም ፡ በኢትዮጵያ ፡ ሕግ ፡ ኢንተርናሲዮናል፡ ፡ ወንጀል ፡ ነው ፡ ተብሎ ፡ የተወሰነውን ፡ ወንጀል ፡ የፈጸመ ፤ ወይም ፡ ኢትዮጵያ ፡ በተስማማችበት ፡ ኢንተርናሲዮናል ፡ ስምምነት ፡ ወንጀል ፡ ነው ፡ ተብሎ ፡ የተወሰነውን ፡ የፈጸመ ፡ ማንኛውም ፡ ሰው ፡ በኢትዮጵያ ፡ አነተሰኛ ፡ ሥልጣን ፡ ሥር ፡ ነው ። ኢንተርናሲዮናል ፡ ወንጀሎች ፡ ከቁ. ፪፻፹፩ ፡ እስከ ፡ ፪፻፺፭ ፡ የተዘረዘሩት ፡ ሲሆኑ ፤ ሌሎቹ ፡ ከላይ ፡ የተጠቀሱት ፡ ወንጀሎች ፡ ደግሞ ፡ በንጋሪት ፡ ጋዜጣና ፡ ኢትዮጵያ ፡ አባል ፡ በሆነችባቸው ፡ ወንጀል ፡ ጠቀስ ፡ በሆኑ ፡ ስምምነቶች ፡ ውስጥ ፡ ይገኛሉ ።

ምሳሌ ፡— በአንድ ፡ አገር ፡ ውስጥ ፡ የእርስ ፡ በርስ ፡ ብጥብጥ ፡ ተነስቶ ፡ አንደኛው ፡ ወገን ፤ የውጭ ፡ አገር ፡ ዜጐች ፡ የሆኑትን ፡ ሁሉ ፡ ይዞ ፡ ቢገ

ድላቸው ፣ ወንጀሉ ፣ በቁ. ፪፻፹፪ ፣ እንደተጠቀሰው ፣ በሰላማዊ ፣ ሰዎች ፣ ላይ ፣ የተፈጸመ ፣ የጦርነት ፣ ጊዜ ፣ ወንጀል ፣ በመሆኑና ፣ የወንጀለኛ ፣ መቅጫ ፣ ሕግ ፣ ወንጀሉ ፣ ኢንተርናሲዮናል ፣ ሕግን ፣ የሚጥስ ፣ ነው ፣ ስለሚል ፣ ለወንጀሉ ፣ አላፊ ፣ የሆኑት ፣ ሰዎች ፣ በኢትዮጵያ ፣ አነስተኛ ፣ ሥልጣን ፣ ሥር ፣ ሆነው ፣ ኢትዮጵያ ፣ ውስጥ ፣ ሊከሰሱ ፣ ይቻላል ።

በተጨማሪም ፣ (በቁ. ፲፯) ፩ (ሀ) እንደተገለጸው ፣ የሕዝብን ፣ ጤንነት ፣ ወይም ፣ ሞራል ፣ የሚጎዱ ፣ ወንጀሎችን ፣ በውጭ ፣ አገር ፣ የፈጸሙ ፣ ሰዎች ፣ በኢትዮጵያ ፣ አነስተኛ ፣ ሥልጣን ፣ ሥር ፣ ናቸው ። እነዚህም ፣ ወንጀሎች ፣ በቁ. ፭፻፲ ፣ የተከለከለው ፣ (መርዛም ፣ ወይም ፣ የሚያፈዙ ፣ ነገሮችን ፣ ማውጣት ፣ ወይም ፣ መሥራት ፣ እንዲዘዋወሩ ፣ ማድረግ ፣ በቁ. ፭፻፺፯ ፣ የተከለከለው ፣ (በሰዎች ፣ ለመነገድ) ፣ ከቁ. ፮፻፭ ፣ እስከ ፣ ፮፻፯ ፣ የተከለከለው ፣ (ሴቶችንና ፣ አካለ ፣ መጠን ፣ ያላደረሱትን ፣ በማቃጠር ፣ በማከራየት ፣ ስለ ፣ መነገድ) እና ፣ ከቁ. ፮፻፱ ፣ እስከ ፣ ፮፻፲ ፣ የተከለ ከለው ፣ (ኀፍረተ ፣ ነገርን ፣ የሚያሳይ ፣ ወይም ፣ ለመልካም ፣ ጠባይ ፣ ተቃራኒ ፣ የሆ ኑትን ፣ ነገሮች ፣ አሳትሞ ፣ ስለ ፣ ማውጣት) ፣ ናቸው ።

ምሳሌ ፦ ከአንድ ፣ ከውጭ ፣ አገር ፣ አንድ ፣ ሰው ፣ አንዲ ን ፣ ወጣት ፣ ሴት ፣ እንድት ሸረሙጥ ፣ ቢያቃጥራት ፣ ቁ. ፮፻፭ን ፣ ስለሚጥስ ፣ ሰውየው ፣ በኢትዮጵያ ፣ አነስተኛ ፣ ሥልጣን ፣ ሥር ፣ ሆኖ ፣ ኢትዮጵያ ፣ ውስጥ ፣ ሊከሰስ ፣ ይቻላል።

(ለ) በውጭ ፣ አገር ፣ ስለሚሠሩ ፣ ሌሎች ፣ ወንጀሎች ፣ (የወንጀለኛ ፣ መቅጫ ፣ ሕግ ፣ ቁ. ፲፰) ።

በቁ. ፲፰ ፣ መሠረት ፣ አንድ ፣ ሰው ፣ በኢትዮጵያ ፣ አነስተኛ ፣ ሥልጣን ፣ ሥር ፣ የሚሆነው ፣ ያደረገው ፣ ጥፋት ፣ ወንጀሉ ፣ በተፈጸመበት ፣ አገር ፣ ሕግና ፣ በኢ ትዮጵያም ፣ ሕግ ፣ የተከለከለ ፣ ማለት ፣ የሚያስቀጣ ፣ ሆኖ ፣ በኢትዮጵያ ፣ ሕግ ፣ ወንጀለኛውን ፣ አሳልፎ ፣ የሚያሰጥ ፣ በቂ ፣ ከባድ ፣ ወንጀል ፣ ሲሆን ፣ ነው ። ወን ጀሉ ፣ አሳልፎ ፣ ለመስጠት ፣ በቂ ፣ ክብደት ፣ እንዳለው ፣ ለማወቅ ፣ ፍርድ ፣ ቤቱ ፣ አሳልፎ ፣ ስለመስጠት ፣ የወጡትን ፣ ሕጎችና ፣ ኢትዮጵያ ፣ ያኗትን ፣ የተዋዋለች ባቸው ፣ አሳልፎ ፣ የመስጠት ፣ ስምምነቶችን ፣ ተመልክቶ ፣ ይወስናል ። ድርጊቱ ፣ በማናቸውም ፣ የስምምነት ፣ ውል ፣ ወይም ፣ አሳልፎ ፣ መስጫ ፣ ሕግ ፣ ቁጥር ፣ መሠ ረት ፣ አሳልፎ ፣ የሚያሰጥ ፣ የሆነ ፣ እንደሆነ ፣ በቁ. ፲፰ (፩) (ሀ) መሠረት ፣ አሳ ልፎ ፣ ለመስጠት ፣ ክብደቱ ፣ በቂ ፣ ነው ፣ ስለዚህ ፣ የድርጊቱ ፣ ፈጻሚ ፣ በኢትዮጵያ አነስተኛ ፣ ሥልጣን ፣ ሥር ፣ ይሆናል ።

ቁጥር ፣ ፲፱ ፣ በሁለት ፣ ዓይነት ፣ ሁኔታ ፣ የሚፈጸሙ ፣ ወንጀሎችን ፣ ይዞ አል ። አንደኛው ፣ ሁኔታ ፣ በውጭ ፣ አገር ፣ አንድ ፣ የውጭ ፣ አገር ፣ ተወላጅ ፣ በአ ንድ ፣ ኢትዮጵያዊ ፣ ላይ ፣ ወንጀል ፣ ሲሠራ ፣ ወይም ፣ አንድ ፣ ኢትዮጵያዊ ፣ በውጭ

አገር - ወንጀል ፣ ሲሠራ ፣ ነው ። በዚህ ፣ ዐይነት ፣ ሁኔታ ፣ ወንጀል ፣ ሲፈጸምና ፣ ጥፋቱ ፣ ወንጀለኛውን ፣ አሳልፎ ፣ ለማስጠት ፣ በቂ ፣ ክብደት ፣ ካለውና ፣ በኢትዮ ጵያም ፣ በሌላውም ፣ አገር ፣ ሕግ ፣ የሚያስቀጣ ፣ ሲሆን ፤ የተደነገገው ፣ ቅጣት ፣ ልክ ፣ ሳይታይ ፤ ወንጀለኛው ፣ በኢትዮጵያ ፣ አነተሰኛ፣ ሥልጣን ፣ ሥር ፣ ይሆናል ።

ይኸም ፣ ሁኔታ ፣ ሲያጋጥም ፣ ሊጠየቁ ፣ የሚገቡት ፣ ነገሮች ፣ የሚከተሉት ፣ ናቸው ። (፩ኛ) ወንጀሉ ፣ የተፈጸመው ፣ በውጭ ፣ አገር ፣ በአንድ ፣ ኢትዮጵያዊ ፣ ላይ ፣ ወይም ፣ ወንጀሉን ፣ የሠራው ፣ ኢትዮጵያዊ ፣ መሆኑ ፤ (፪ኛ) ወንጀሉ ፣ በኢትዮጵያ ፣ ሕግና ፣ በሌላውም ፣ አገር ፣ ሕግ ፣ የተከለከለ ፣ ወይም ፣የሚያስቀጣ ፣ መሆኑ ፤ (፫ኛ) ወንጀሉ ፣ በማንኛውም ፣ በኢትዮጵያ ፣ ሕግ ፣ ወይም ፣ ኢትዮጵያ ፣ ከሌላ ፣ አገሮች ፣ ጋር ፣ በተዋዋለችባቸው ፣ ስምምነቶች ፣ ሕግ ፣ ቁጥር ፣ መሠረት ፣ አጥፊውን ፣ አሳልፎ ፣ የሚያሰጥ ፣ መሆኑ ። እነዚህ ፣ ነገሮች ፣ እያንዳንዳቸው ፣ በአ ሉታ ፣ ከተመለሱ ፣ ወንጀለኛው ፣ በኢትዮጵያ ፣ አነስተኛ ፣ ሥልጣን ፣ ሥር ፣ ሆኖ ፣ ስለሠራው ፣ ወንጀል ፣ ኢትዮጵያ ፣ ውስጥ ፣ ሊከሰስ ፣ ይቻላል ።

<u>ምሳሌ</u> ፡- በውጭ ፣ አገር ፤ አንድ ፣ የዚያ ፣ አገር ፣ ተወላጅ ፣ አንዱን ፣ ኢትዮ ጵያዊ ፣ ሆነ ፣ ብሎ ፣ ተላላፊ ፣ በሽታ ፣ እንዲጋባበት ፣ ወይም ፣ እንዲ ይዘው፣ቢያደርግና ፤ ጥፋቱ ፣ በዚያ ፣ አገር ፣ ሕግ ፣ያልተከለከለ ፣ማለት የማያስቀጣ ፣ቢሆን ፤ ምንም ፣ እንኳ ፣ ወንጀሉ ፣ በኢትዮጵያ ፣ ወንጀ ለኛ ፣ መቅጫ ፣ሕግ ፣ ቁ.፭፻፫ ፣ የተከለከለ ፣ ቢሆን ፤ በሌላው ፣ አገር ሕግ ፣ባለመከልከሉ ፣ ወንጀለኛው ፣ በኢትዮጵያ ፣ አነስተኛ ፣ ሥልጣን ሥር ፣ አይሆንም ። እንዲሁም ፣ ወንጀሉን ፣ የፈጸመው ፣ ኢትዮጵያዊ ሆኖ ፣ ወንጀሉ ፣ የተፈጸመው ፣ በኢትዮጵያዊ ፣ ወይም ፣በውጭ፣አገር ሰው ፣ላይ ፣ ቢሆን ፤ ወንጀሉ ፣ በሌላው ፣ አገር ፣ ሕግ ፣ ባለመከልከሉ ወንጀለኛው ፣ በኢትዮጵያ ፣ የአነስተኛ፣ ሥልጣን ፣ ሥር ፣ አይሆንም

<u>ምሳሌ</u> ፡— «ሀ»እና ፣ «ለ»የተባሉ ፣ ሁለት ፣ አገሮች ፣ አሉ ፣ እንበል ፤«ከለ» ፣ ጋር ፣ ኢትዮጵያ ፣ በንዝህላልነት ፣ ወይም ፣ በቸልተኝነት ፣ የሰው ፣ መግደል ፣ ወንጀል ፣ የሠራ ፣ ሰው ፣ አሳልፎ፣ ይሰጣል ፣ የሚል ፣ ስም ምነት ፣ አላት ፣ ከ«ሀ» ጋር ፣ ግን ፣ ይኸ ፣ አሳልፎ ፣ የመስጠት ፣ ስምምነት ፣ የላትም ። በዚህ ፣ መሠረት ፣ አንድ ፣ የለ ፣ አገር ፣ ተወ ላጅ ፣ በ«ሀ» አገር ፣ አንዱን ፣ ኢትዮጵያዊ ፣ በንዝህላልነት ፣ ቢገድ ለው ፣ ይኸም ፣ በሀ ፣ አገር ፣ ሕግና ፣ በቁ ፣ ፭፻፭፫ ፣ መሠረት ፣ ወን ጀል ፣ ስለሆነ ፤ ገዳዩ ፣ በኢትዮጵያ ፣ አነስተኛ ፣ ሥልጣን፣ ሥር ፣ ይሆ ናል ። ምክንያቱም ፤ (፩ኛ) ወንጀሉ፣ የተፈጸመው ፣በኢትዮጵያ፡ዜጋ ፣ ላይ ፣ በመሆኑ ፤ (፪ኛ) ወንጀሉ፡ በኢትዮጵያም ፣ "በሀም"አገር ፣ ሕግ መሠረት ፣የሚያስቀጣ፣ በመሆኑ ፣ እና ፣ (፫ኛ)ወንጀሉ ፣ በኢትዮጵያ ፣

ሕግ፡ መሠረት ፡ አሳልፎ ፡ ለማስጠት ፡ በቂ ክባድነት ፡ያለው ፡ በመሆኑ ፡ነው ።ወንጀሉ ፡ የተፈጸመው ፡ በውጭ ፡ አገር ፡ ሆኖ ፡ በኢትዮጵያ ፡ ዋና ፡ ሥልጣን፡ ሥር፡ ባልሆን፡ አንድ፡ ኢትዮጵያዊ፡ ቢሆንም ፡ ወንጀለኛው ፡ በኢትዮጵያ ፡ አነተስኛ ፡ ሥልጣን ፡ ሥር ፡ ይሆናል ።

በቁ. ፲፰ ፡ የተጠቀሰው ፡ ሁለተኛው ፡ ዓይነት ፡ ሁኔታ ፡ ደግሞ ፡ አንድ ፡ የውጭ ፡ አገር ፡ ተወላጅ ፡ በውጭ ፡ አገር ፡ በጣም ፡ ክባድ ፡ የሆነ ፡ ወንጀል ፡ ሲፈጽም ፡ ነው ። እንደዚህ ፡ ያለ ፡ ከባድ ፡ ወንጀል ፡ በውጭ ፡ አገር ፡ በማንም ፡ ላይ ፡ የፈጸመ ፡ የውጭ ፡ አገር ፡ ተወላጅ ፤ የሚከተሉት ፡ ሁኔታዎች ፡ ሲኖሩ ፡ በኢትዮጵያ ፡ ሥልጣን ፡ ሥር ፡ ይሆናል ፤ (፩ኛ) ወንጀሉ ፡ በኢትዮጵያም ፤ ወንጀሉ ፡ በተሠራበት ፡ አገርም ፡ ሕግ ፡ የሚያስቀጣ ፡ ሲሆን ፤ (፪ኛ) በኢትዮጵያ ፡ ሕግ ፡ ወንጀሉ አሳልፎ ፡ የሚያሰጥ ፡ ሲሆን ፡ እና ፡ (፫ኛ) ወንጀሉ ፡ በኢትዮጵያ ፡ ሕግ ፡ በሞት ፡ ወይም ፡ ከዐሥር ፡ ዓመት ፡ በማያንስ ፡ ከባድ ፡ እሥራት ፡ የሚያስቀጣ ፡ ሲሆን ፡ ነው ። ሁለተኛው ፡ ሁኔታ ፡ ከአንደኛው ፡ የሚለይባቸው ፡ ሁለት ፡ መንገዶች ፡ አሉ ፤ (፩ኛ) በሁለተኛው ፡ ዐይነት ፡ ሁኔታ ፡ ወንጀሉ ፡ የተፈጸመው ፡ በኢትዮጵያ ፡ ዜጋ ፡ ላይ ፡ ላይሆን ፡ ይችላል ፤ (፪ኛ) ደግሞ ፡ በሁለተኛው ፡ ሁኔታ ፡ ወንጀሉ ፡ በኢትዮጵያ ፡ ሕግ ፡ በሞት ፡ ወይም ፡ ከአሥር ፡ ዓመት ፡ ባላነሰ ፡ ከባድ ፡ እሥራት ፡ ለማስቀጣት ፡ በቂ ፡ ክብደት ፡ ያለው ፡ እንዲሆን ፡ ያስፈልጋል ።

ምሳሌ ፡— በውጭ ፡ አገር ፡ አንድ ፡ የዚያው ፡ አገር ፡ ተወላጅ ፡ ሌላውን ፡ ተወላጅ ፡ በግፍ ፡ አገዳደል ፡ ይገድለዋል ። ወንጀሉ ፡ በኢትዮጵያ ፡ ሕግ ፡ ቁ. ፭፻፳፪ ፡ መሠረት ፡ በሞት ፡ ወይም ፡ በዕድሜ ፡ ልክ ፡ እሥራት ፡ የሚያስቀጣ ፡ እና ፡ በተፈጸመበት ፡ አገር ፡ ሕግም ፡ የሚያስቀጣ ፡ ነው ። ኢትዮጵያ ፡ ከሌላ ፡ አገር ፡ ጋር ፡ የግፍ ፡ አገዳደል ፡ አሳልፎ ፡ የሚያሰጥ ፡ ወንጀል ፡ ነው ፡ የሚል ፡ ስምምነት ፡ አላት ፤ ገዳዩ ፡ አምልጦ ፡ ወደኢትዮጵያ ፡ ቢገባ ፡ በኢትዮጵያ ፡ አነስተኛ ፡ ሥልጣን ፡ ሥር ፡ ይሆናል ። ምክንያቱም ፤ (፩ኛ) ወንጀሉ፡በኢትዮጵያ ፡ በተፈጸመበት ፡ አገርም ፡ ሕግ ፡ የሚያስቀጣ ፡ በመሆኑ ፡ (፪ኛ) ወንጀሉ ፡ በኢትዮጵያ ፡ ሕግ ፡ አሳልፎ ፡ የሚያሰጥ ፡ በመሆኑና ፡ (፫ኛ) ወንጀሉ ፡ በኢትዮጵያ ፡ ሕግ በሞት ፡ ወይም ፡ በዕድሜ ፡ ይፍታህ ፡ የሚያስቀጣ ፡ ስለሆነ ፡ ነው ።

(ሐ) በውጭ ፡ አገር ፡ የኢትዮጵያ ፡ ንጉሠ ፡ ነገሥት ፡ መንግሥት ፡ ወታደሮች ፡ ስለሚሠሩዋቸው ፡ ወንጀሎች ፡ (የወንጀለኛ ፡ መቅጫ ፡ ሕግ ፡ ቁ. ፲፰ (፩)።

አንድ ፡ በውጭ ፡ አገር ፡ ያለ ፡ ኢትዮጵያዊ ፡ ወታደር ፡ ያለበትን ፡ አገር ፡ ተራ ፡ ሕግ ፡ በመጣስ ፡ ወንጀል ፡ ቢሠራ ፡ በኢትዮጵያ ፡ አነስተኛ ፡ ሥልጣን ፡

ሥር ፡ ይሆናል ፡ እንጂ ፤ በኢትዮጵያ ፡ ዋና ፡ ሥልጣን ፡ ሥር ፡ አይሆንም ። ኢትዮ ጵያ ፡ ውስጥ ፡ ቢያዝም ፡ ተከሶ ፡ ሊፈረድበት ፡ ይችላል ። ወንጀለኛው ፡ በኢትዮጵያ ፡ አነስተኛ ፡ ሥልጣን ፡ ሥር ፡ ብቻ ፡ የሚሆነው ፤ በዋና ፡ ሥልጣንና ፡ በአነስተኛ ፡ ሥልጣን ፡ ላይ ፡ የሚደረጉት ፡ ወሰኖች ፡ ስለሚለያዩ ፡ መሆኑን ፡ ማስታወስ ፡ ጠቃሚ ፡ ነው ።

(፪) <u>የአነስተኛ ፡ ሥልጣን ፡ ወሰን ፡ (የወንጀለኛ ፡ መቅጫ ፡ ሕግ ፡ ቁ. ፲፱ (፫) እና ፡ ፳</u> ።

በቁ. ፲፱ (፫) እንደተገለጸው ፤ አንድ ፡ ሰው ፡ በውጭ ፡ አገር ፡ ወንጀል ፡ ሠርቶ ፡ በኢትዮጵያ ፡ አነስተኛ ፡ ሥልጣን ፡ ሥር ፡ ቢሆን ፡ ወንጀሉ ፡ የተሠራበትን ፡ አገር ፡ መንግሥት ፡ የኢትዮጵያ ፡ መንግሥት ፡ ያወቀው ፡ ከሆነ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ወንጀለኛውን ፡ ወንጀሉ ፡ የተፈጸመበት ፡ አገር ፡ ሕግ ፡ ለተፈጸመው ፡ ወንጀል ፡ ከሚያዘው ፡ ከፍተኛ ፡ ቅጣት ፡ በላይ ፡ ሊቀጣው ፡ አይችልም ።

<u>ምሳሌ</u> ፦— በአንድ ፡ በኢትዮጵያ ፡ በታወቀ ፡ አገር ፡ የአገሩ ፡ ተወላጅ ፡ አንድን ፡ ኢትዮጵያዊ ፡ በግፍ ፡ ይገድለዋል ፤ ይኸ ፡ ወንጀል ፡ በኢትዮጵያም ፡ በተፈጸመበትም ፡ አገር ፡ የሚያስቀጣ ፡ ነው ። ነገር ፡ ግን ፡ ወንጀሉ ፡ በኢትዮጵያ ፡ ወንጀለኛ ፡ መቅጫ ፡ ቁ. ፭፻፳፪ ፡ በሞት ፡ የሚያስቀጣ ፡ ሲሆን ፡ ወንጀሉ ፡ በተፈጸመበት ፡ አገር ፡ ግን የሞት ፡ ቅጣት ፡ ስለተሰረዘ ፡ ለዚህ ፡ ዐይነት ፡ ወንጀል ፡ የተወሰነው ፡ ቅጣት ፡ የዕድሜ ፡ ልክ ፡ እሥራት ፡ ነው ፤ ስለዚህ ፡ ምንም ፡ እንኳ ፡ ቁ. ፭፻፳፪ ፡ የሞት ፡ ቅጣት ፡ ቢያዝ ፡ የኢትዮጵያ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ በዚህ ፡ ወንጀለኛ ፡ ላይ ፡ ከዕድሜ ፡ ልክ ፡ እሥራት ፡ በላይ ፡ ሊፈርድበት ፡ አይችልም ።

ቁ. ፳ ፡ የሚገልጸው ፡ በውጭ ፡ አገር ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ተከስሰው ፡ ስለተፈረደባቸው ፡ ሰዎች ፡ ጉዳይ ፡ ነው ። አንድ ፡ በኢትዮጵያ ፡ ዋና ፡ ሥልጣን ፡ ሥር ፡ የሆነ ፡ ሰው ፡ በሠራው ፡ ወንጀል ፡ በውጭ ፡ አገር ፡ ተከስሶ ፡ ነፃ ፡ ቢወጣ ፡ ይኸ ፡ በሠራው ፡ ወንጀል ፡ ኢትዮጵያ ፡ ውስጥ ፡ ከመከሰሱ ፡ <u>አያድነውም</u> ። ነገር ፡ ግን ፡ ወንጀል ፡ የሠራው ፡ ሰው ፡ በኢትዮጵያ ፡ አነስተኛ ፡ ሥልጣን ፡ ሥር ፡ ብቻ ፡ ከሆነ ፡ በውጭ ፡ አገር ፡ በወንጀሉ ፡ ተከስሶ ፡ ነፃ ፡ ከወጣ ፡ እንደገና ፡ ኢትዮጵያ ፡ ውስጥ ፡ እንደማይከሰስ ፡ በቁ. ፳ (፩) ተደንግጓል ።

<u>ምሳሌ</u> ፦— በአንድ ፡ አገር ፡ ውጊያ ፡ ተደርጎ ፡ አንድ ፡ የአገሩ ፡ ተወላጅና ፡ አንድ ፡ የኢትዮጵያ ፡ ወታደር ፡ በውጊያው ፡ ጊዜ ፡ የሰው ፡ ሀብት ፡ ይዘርፋሉ ። ሁለቱም ፡ በዚያው ፡ አገር ፡ መንግሥት ፡ ተይዘው ፡ ተከሰው ፡ ነፃ ፡ ይወጣሉ ። ሰላም ፡ ከተመሠረተ ፡ በኋላ ፡ ሁለቱም ፡ ወደ ፡

ኢትዮጵያ ፡ ቢመለሱ ፤ የውጭው ፡ አገር ፡ ተወላጅ ፡ በቊ. ፲፰ ፡ (፩) መሠረት ፡ በኢትዮጵያ ፡ አነስተኛ ፡ ሥልጣን ፡ ሥር ፡ ሲሆን ፤ ኢት ዮጵያዊው ፡ ወታደር ፡ ደግሞ ፡ በቊ. ፲፰ (፪) ፡ መሠረት ፡ በኢትዮ ጵያ ፡ ዋና ፡ ሥልጣን ፡ ሥር ፡ ይሆናል ። ኢትዮጵያዊው ፡ በኢትዮ ጵያ ፡ ዋና ፡ ሥልጣን ፡ ሥር ፡ በመሆኑ ፡ ምንም ፡ እንኳ ፡ በወንጀሉ ፡ በውጭ ፡ አገር ፡ ተከስሶ ፡ ነፃ ፡ ቢወጣ ፡ እንደገና ፡ ኢትዮጵያ ፡ ውስጥ ፡ ቊ. ፪፻፹፭ን ፡ በመጣሱ ፡ ሊከሰስ ፡ ይቻላል ። የውጭው ፡ አገር ፡ ተወላጅ ፡ ግን ፡ በኢትዮጵያ ፡ አነስተኛ ፡ ሥልጣን ፡ ሥር ፡ ብቻ ፡ ስለሆነ ፡ በወንጀሉ ፡ እንደገና ፡ ኢትዮጵያ ፡ ውስጥ ፡ አይከሰስም ።

ወንጀለኛው ፡ በውጭ ፡ አገር ፡ ተፈርዶበት ፡ ቅጣቱ ፡ በከፊልም ፡ ሆነ ፡ በሙሉ ፡ ሳይፈጸምበት ፡ ወደ ፡ ኢትዮጵያ ፡ ቢመለስ ፡ ቅጣቱ ፡ በይርጋ ፡ ካልታገደ ፡ በስተቀር ፡ ቊ. ፳ (፪) ፡ በሚያዘው ፡ መሠረት ፡ የቀረው ፡ ቅጣት ፡ ኢትዮጵያ ፡ ውስጥ ፡ ይፈጸምበታል ። ቊ. ፳ (፪) ወንጀለኛው ፡ በኢትዮጵያ ፡ ዋና ፡ ሥልጣን ፡ ሥር ፡ ሆኖ ፡ ሸሽቶ ፡ ቢያመልጥ ፡ በሄደበት ፡ አገር ፡ መንግሥት ፡ ተከስሶ ፡ እንዲ ቀጣ ፡ የኢትዮጵያ ፡ ባለ ፡ ሥልጣኖች ፡ እንዲጠይቁ ፡ ከሚያዘው ፡ ከቊ. ፲፪ (፫) ጋር ፡ ተመሳሳይ ፡ ነው ። እንዲሁም ፡ ቀደም ፡ ብሎ ፡ በ፪ (ሀ) (፩) የተሰጡት ፡ ሐተ ታና ፡ ምሳሌዎች ፡ ለቊ. ፳ (፪) መግለጫና ፡ ምሳሌ ፡ ይሆናሉ ።

<u>(፫) አነስተኛ ፡ ሥልጣንን ፡ ስለሚጠቅሱ ፡ ሌላ ፡ ጉዳዮች ፡ (የወንጀለኛ፡ መቅጫ ፡ ሕግ ፡ ቊ. ፲፱ (፩) (፪)</u>

ቊ. ፲፱ (፩) ተከሳሹን ፡ በኢትዮጵያ ፡ አነስተኛ ፡ ሥልጣን ፡ ሥር ፡ ስለሚያደርጉት ፡ አንዳንድ ፡ ሁኔታዎች ፡ ያወሳል ። በዚህ ፡ ቁጥር ፡ መሠረት ፡ በኢትዮጵያ ፡ ወይም ፡ ወንጀሉ ፡ በተፈጸመበት ፡ አገር ፡ ሕግ ፡ ወንጀለኛው ፡ ተከሶ ፡ እንዲፈረድበት ፡ የተበዳዩ ፡ አቤቱታ ፡ መቅረብ ፡ ሲኖርበት ፡ አቤቱታው ባይቀርብም ፡ እንደቀረበ ፡ ይቈጠራል ። እንዲሁም ፡ ወንጀለኛው ፡ ኢትዮጵያ ፡ ውስጥ ፡ ባይኖርም ፡ እንዳለና ፡ በሠራው ፡ ወንጀል ፡ ምክንያት ፡ ወደዚህ ፡ አልፎ ፡ እንዳልተሰጠ ፡ ይቈጠራል ። አልፎ ፡ ተሰጥቶም ፡ እንደሆነ ፡ ይኸ ፡ የሆነበት ፡ በፈ ጸመው ፡ ወንጀል ፡ ምክንያት ፡ እንደሆነ ፡ ይቈጠራል ። በመጨረሻም ፡ ጥፋተ ኛው ፡ ወንጀሉን ፡ በሠራበት ፡ አገር ፡ በሕግ ፡ አግባብ ፡ ምሕረት ፡ እንዳላገኘ ፡ ወንጀሉም ፡ በተሠራበት ፡ አገር ፡ ሕግም ፡ ሆነ ፡ በኢትዮጵያ ፡ ሕግ ፡ በይርጋ ፡ እን ዳልታገደ ፡ ይቈጠራል ። እነዚህንም ፡ ድንጋጌዎች ፡ ማስረጃ ፡ በማቅረብ ፡ ሊመር ታት ፡ ይቻላል ።

ቁ. ፲፬ (፪) ተከሳሹ ፡ በኢትዮጵያ ፡ አነስተኛ ፡ ሥልጣን ፡ ሥር ፡ ከሆነ ፡ ጠቅላይ ፡ ዐቃቤ ፡ ሕግ ፡ የክስ ፡ ጥያቄ ፡ የሚያቀርበው ፡ በጉዳዩ ፡ ከፍርድ ፡ ሚኒስ ትር ፡ ጋር ፡ ከተስማማ ፡ በኋላ ፡ እንደሆነ ፡ ያዝዛል ።

ሐ — <u>የፍሬ ፡ ነገሩ ፡ ማጠቃለያ ።</u>

(፩) <u>ዋና ፡ ሥልጣን ።</u>

(ሀ) <u>የሚከተሉት ፡ ሰዎች ፡ በኢትዮጵያ ፡ ፍርድ ፡ ቤቶች ፡ ዋና ፡ ሥልጣን ፡ ሥር ፡ ናቸው ።</u>

(፩) በኢትዮጵያ ፡ ንጉሠ ፡ ነገሥት ፡ መንግሥት ፡ ግዛት ፡ ውስጥ ፡ ወን ጀል ፡ የሠሩ ፡ ሰዎች ፤ (ቁ. ፲፩) ፡

(፪) በውጭ ፡ አገር ፡ ከቁ. ፪፻፺፫-፫፻፪ ፡ እና ፡ ከ፫፻፶፯ ፡ እስከ ፡ ፫፻፷፪ ፡ የተከለከሉትን ፡ ወንጀሎች ፡ በኢትዮጵያ ፡ ላይ ፡ የሠሩ ፡ ሰዎች ፡ (ቁ. ፲፫)

(፫) በውጭ ፡ አገር ፡ በአገሩ ፡ ሕግና ፡ በኢትዮጵያም ፡ ሕግ ፡ የተከለከለ ፡ ወንጀል ፡ የሠሩ ፡ በውጭ ፡ አገር ፡ የማይደፈር ፡ መብት ፡ ያላቸው ፡ የኢትዮጵያ ፡ መልእክተኞች ፡ (ቁ. ፲፬) ፡

(፬) ኢንተርናሲዮናል ፡ ሕግን ፡ በመጣስ ፡ ወይም ፡ በቁ. ፪፻፸፩ ፡ እስከ ፡ ፫፻፴፩ ፡ የተከለከሉትን፡ ወታደራዊ ፡ ሕግ ፡ በመጣስ፡ በውጭ ፡ አገር ፡ ወንጀል ፡ የሠሩ ፡ ወታደሮች ፡ (ቁ. ፲፭ ሀ) ።

(ለ) <u>የሚከተሉት ፡ ዋናውን ፡ ሥልጣን ፡ የሚመለከቱ ፡ መሠረተ ፡ ሐሳቦች ፡ ናቸው ፤</u>

(፩) አንድ ፡ ወንጀለኛ ፡ በውጭ ፡ አገር ፡ ተከስሶ ፡ ነፃ ፡ መውጣቱ ፡ አተ ፊው ፡ የተከሰሰው ፡ በቁ. ፲፪ ፡ መሠረት ፡ የኢትዮጵያ ፡ መንግሥት ፡ ጥያቄ ፡ አቅርቦ ፡ ካልሆነ ፡ በስተቀር ፡ ወንጀለኛውን ፡ እንደገና ፡ ኢት ዮጵያ ፡ ውስጥ ፡ ከመክሰስ ፡ አያድነውም ፡ (ቁ. ፲፮ (፩) (፪) ፡)

(፪) ወንጀሉን ፡ በሠራበት ፡ አገር ፡ ተፈርዶበት ፡ ቅጣቱ ፡ በከፊል ፡ ወይም በሙሉ ፡ የተፈጸመበት ፡ ተከሳሽ ፡ ኢትዮጵያ ፡ ውስጥ ፡ ከተፈረደበት ፡ ቅጣት ፡ ላይ በውጭ ፡ አገር ፡ የተፈጸመበት ፡ ቅጣት ፡ ይቀነስለታል ፡ (ቁ. ፲፮ (፫)) ።

(፪) አነስተኛው ፡ ሥልጣን ።

(ሀ) <u>የሚከተሉት ፡ ሰዎች በኢትዮጵያ ፡ ፍርድ ፡ ቤቶች ፡ አነስተኛ ፡ ሥል ጣን ፡ ሥር ፡ ናቸው ።</u>

(፩) በውጭ ፡ አገር ፡ የአገሩን ፡ ተራ ፡ ሕግ ፡ በመጣስ ፡ ወንጀል ፡ ሠር ተው ፡ ወደ ፡ ኢትዮጵያ ፡ የገቡ ፡ (ጥገኝነትን ፡ የወሰዱ) የኢትዮጵያ ፡ ወታደሮች ፡ (ቁ. ፲፭ (፩)) ፡

(፪) በውጭ ፡ አገር ፡ ኢንተርናሲዮናል ፡ ሕግን ፡ በመጣስ ፡ (ቁ. ፪፻፹፩ ፡ እስከ ፡ ፪፻፺፰) ወይም ፡ በኢትዮጵያ ፡ ሕግ ፡ ወይም ፡ ስምምነት ፡ ኢንተርናሲዮናል ፡ ወንጀል ፡ የተባሉትን ፡ በመጣስ ፡ ወይም ፡ ቁ. ፭፻፲ ፡ ፭፻፷፯ ፡ ፮፻፷ ፡ ፮፻፱ ፡ እና ፡ ፮፻፲ን ፡ በመጣስ ፡ ወንጀል ፡ የሠራ ፡ ማንኛውም ፡ ሰው ፡ (ቁ. ፲፯) ።

(፫) በውጭ ፡ አገር ፡ በኢትዮጵያ ፡ ዜጋ ፡ ላይ ፡ ወንጀል ፡ የሠራ ፡ ማንኛውም ፡ ዜጋ ፡ ወይም ፡ በውጭ ፡ አገር ፡ ወንጀል ፡ የሠራ ፡ በኢትዮጵያ ፡ ዋና ፡ ሥልጣን ፡ ሥር ፡ የማይሆን ፡ ኢትዮጵያዊ ፡ ይኸውም ፡ የሚሆነው ፡ (፩ኛ) ጥፋቱ ፡ በኢትዮጵያም ፡ በውጭው ፡ አገር ፡ ሕግም ፡ ወንጀል ፡ ሆኖ ፡ ሲቈጠርና ፡ (፪ኛ) ወንጀሉ ፡ በኢትዮጵያ ፡ ሕግ ፡ ወንጀለኛውን ፡ አሳልፎ ፡ የሚያሰጥ ፡ ሲሆን ፡ ነው ፡ (ቁ. ፲፰ (፪) ።

(ለ) የሚከተሉት ፡ አነስተኛ ፡ ሥልጣንን ፡ የማመለከቱ ፡ መሠረተ ሐሳቦች ናቸው ።

(፩) በኢትዮጵያ ፡ ውስጥ ፡ በአጥፊው ፡ ላይ ፡ የሚፈረደው ፡ ቅጣት ፡ ወንጀሉ ፡ በተፈጸመበት ፡ አገር ፡ ሕግ ፡ ለወንጀሉ ፡ ከተወሰነው ፡ ከፍተኛ ቅጣት ፡ አይበልጥም ፡ (ቁ. ፲፱ (፫)) ፦

(፪) ወንጀለኛው ፡ በውጭ ፡ አገር ፡ ተከስሶ ፡ ነፃ ፡ ከወጣ ፡ ወይም ፡ ክሱ ፡ ከተሰናበተ ፡ እንደገና፡ ኢትዮጵያ፡ ውስጥ ፡ አይከሰስም ፡ (ቁ. ፳ (፩)) ፤

(፫) በውጭ ፡ አገር ፡ ተፈርዶበት ፡ ቅጣቱ ፡ በከፊል ፡ የተፈጸመበት ፡ ወንጀለኛ ፡ ቅጣቱ ፡ በይርጋ ፡ ካልታገደ ፡ በስተቀር ፡ ቀሪው፡ ቅጣት ፡ ኢትዮጵያ ውስጥ ፡ እንዲፈጸምበት፡ ሊፈረድበት፡ ይቻላል ፡ (ቁ. ፳ (፪)) ።

ሦስተኛ ፡ ሁለተኛ ፡ ጠባይ ፡ ስለፍርድ ፡ ቤቶች ፡ ሥልጣን ።

አንድ ፡ የወንጀል ፡ ክስ ፡ ለመስማት ፡ የትኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ሥልጣን እንዳለው ፡ ለመወሰን ፡ ሁለት ፡ ነገሮችን ፡ ማወቅ ፡ ያስፈልጋል ። እነዚህም ፡ (፩ኛ) ክሱ ፡ በየትኛው ፡ ደረጃ ፡ ማለት ፡ በከፍተኛ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ በአውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ወይም ፡ በወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ መሰማት ፡ እንደሚገባው ፡ ማወቅና ፡ (፪ኛ) ክሱ ፡ በየትኛው ፡ ሥፍራ ፡ ወይም ፡ ጠቅላይ ፡ ግዛት ፡ መሰማት ፡ እንደሚገባው ፡ ማወቅ ፡ ናቸው ። የመጀመሪያው ፡ የወንጀሉን ፡ ሰሚ ፡ ባለሥልጣን ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ሁለተኛው፡ ደግሞ፡ የአጥቢያ፡ ሥልጣንን ፡ የሚመለከቱ ፡ ይባላሉ ።

ሀ- ወንጀሉን ፡ ሰሚ ፡ ባለሥልጣን ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ (የወንጀለኛ ፡ መቅጫ፡ ሕግ ፡ ሥነ ፡ ሥርዓት ፡ ቁ. ፬ ፡ ፯ ፡ ፪፻፪ ፡ እና ፡ አንደኛ ፡ ሠንጠረዥ) ።

የወንጀለኛ ፡ ሕግ ፡ ሥነ ፡ ሥርዓት ፡ ቁ. ፬ ፡ ፍርድ ፡ ቤቶች ፡ የሚያዩዋቸውና ፡ የሚፈርዱዋቸው ፡ በዚሁ ፡ የወንጀለኛ ፡ መቅጫ ፡ የሕግ ፡ ሥነ ፡ ሥርዓት ፡

በአንደኛው ፡ ሠንጠረዥ ፡ መሠረት ፡ እንደሚወሰኑ ፡ ያዝዛል ። የመጀመሪያውንም ፡ ሠንጠረዥ ፡ የፍርድ ፡ ሚኒስትሩ ፡ በነጋሪት ፡ ጋዜጣ ፡ ማስታወቂያ፡ በማሳተም ፡ ሊለውጠው ፡ ይችላል ፤ እንደ ፡ ወንጀሉ ፡ ዐይነት ፡ ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ የአውራጃው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ የወረዳ ፡ ፍርድ፡ ቤት ፡ ወይም፡ የጦር፡ ፍርድ፡ ቤት ፡ ሥልጣን ፡ ተመድቧል ። ክሱን ፡ ለመስማት ፡ የትኛው፡ ፍርድ ፡ ቤት፡ ሥልጣን ፡ እንዳለው ፡ ለማወቅ ፡ ወንጀለኛው ፡ የተከሰሰበትን ፡ የወንጀለኛ ፡ መቅጫ፡ ሕግ ፡ ቁጥር ፡ ወይም ፡ ቁጥሮች፡ በወንጀለኛ ፡ መቅጫ ፡ ሕግ ፡ ሥነ ፡ ሥርዐት ፡ በአንደኛው ፡ ሠንጠረዥ ፡ ላይ ፡ መመልከት ፡ ይበቃል ።

ምሳሌ ፤- አንድ ፡ ቁ. ፭፻፳፪ን ፡ በመጣስ ፡ እምነት ፡ ያጐደለ ፡ ተከሳሽ፡ በየትኛው፡ የፍርድ ፡ ቤት ፡ ደረጃ፡ መከሰስ ፡ እንዳለበት፡ ለማወቅ ፡ ቢፈለግ ፡ የወንጀለኛው፡ መቅጫ ፡ ሕግ ፡ ሥነ፡ ሥርዐት ፡ ቁ. ፭፻፳፪ን ፡ በመጣስ ፡ ወንጀል ፡ የሠራ ፡ በከፍተኛው፡ ፍርድ፡ ቤት ፡ ላይ ፡ ይከሰሳል ፡ ስለሚል ፡ በዚሁ ፡ ለማወቅ ፡ ይቻላል ።

የተሠራው ፡ ወንጀል ፡ በወንጀለኛ ፡ መቅጫ፡ ውስጥ ፡ የሌለ ፡ ቢሆን ፤ ለምሳሌ ፡ ተከሳሹ ፡ የወንጀለኛ ፡ መቅጫው፡ ሕግ ፡ ከታተመ ፡ በኋላ ፡ በነጋሪት ፡ ጋዜጣ ፡ የወጣ ፡ አንድ ፡ ሕግ ፡ ቢጥስ ፡ የትኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ በጉዳዩ ፡ ላይ ፡ ሥልጣን ፡ እንዳለው ፡ የሚወሰነው ፡ ለጥፋቱ ፡ የተመደበውን፡ ከፍተኛ ፡ የቅጣት ወሰን ፡ በመመልከት ፡ ነው ። ለጥፋቱ ፡ የተመደበው ፡ ቅጣት፡ ከሦስት ፡ ዓመት ፡ ቀላል ፡ እሥራት ፡ የማይበልጥ ፡ ከገንዘብ፡ መቀጮ ፡ ጋር ፡ ወይም ፡ ያለ ፡ ገንዘብ፡ መቀጮ ፡ ቢሆን ፤ ክሱ ፡ የሚታየው፡ በወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ነው ። ከፍተኛው ፡ ቅጣት ፡ ከአምስት ፡ ዓመት ፡ እሥራት፡ የማይበልጥ ፡ ከገንዘብ ፡ መቀጮ ፡ ጋር ፡ ወይም ፡ ያለመቀጮ ፡ ቢሆን ፤ በነገሩ ፡ ሥልጣን ፡ የሚኖረው፡ አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ነው ። ከፍተኛው ፡ ቅጣት ፡ ከአምስት ፡ ዓመት ፡ እሥራት፡ በላይ ፡ ከሆነ ፡ ግን ፡ ጉዳዩ የሚሰማው ፡ በከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ነው ።

ምሳሌ ፤— አንድ ፡ ሰው ፡ አዋጅ ፡ ጥሶ ፡ ቢከሰስና ፡ ለጥፋቱ ፡ የተመደበው ፡ ቅጣት ፡ ከአራት ፡ ዓመት ፡ እሥራት፡ የማይበልጥ ፡ ቢሆን፤ ምንም ፡ እንኳን ፡ ጥፋቱን ፡ የሚያቃልሉ ፡ ሁኔታዎች ፡ ስላሉ ፡ ወንጀሉ ፡ ከአንድ ፡ ዓመት ፡ በላይ ፡ አያስቀጣም ፡ ተብሎ ፡ ቢታሰብ ፤ እንዲሁም ፡ አቃቤ ፡ ሕጉ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ፡ ወንጀለኛውን፡የአንድ ፡ ዓመት፡ እሥራት ፡ ብቻ ፡ እንዲፈርድበት ፡ ለመጠየቅ ፡ ቢያቅድ ፤ ለወንጀሉ ፡ የተመደበው ፡ ቅጣት ፡ ከሦስት ፡ ዓመት ፡ በላይና ፡ ከአምስት ፡ ዓመት ፡ በታች ፡ እሥራት ፡ ስለ ፡ ሆነ ፤ ክሱ ፡ መሰማት ፡ የሚገባው ፡ በአውራጃው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ነው ።

ፍርድ ፡ ቤቶች ፡ ይግባኝ ፡ ለማየት ፡ ያላቸው ፡ ሥልጣን ፡ በቁ. ፻፹፪ ፡ በተ
ወሰነው ፡ መሠረት ፡ እንደሆነ ፡ ቁ. ፭ ፡ ያገዛል ። ቁ. ፻፹፪ ፡ በሚያዘው ፡ መሠ
ረት ፡ በከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ከሚጀመሩት ፡ ክሶች ፡ በስተቀር ፡ ለሌሎቹ ፡
እስከ ፡ ሁለት ፡ ጊዜ ፡ የይግባኝ ፡ መስማት ፡ አለ ። በወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ የተጀ
መረ ፡ ክስ ፡ በይግባኝ ፡ ወደ ፡ አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ከዚያም ፡ ወደ ፡ ከፍተኛው ፡
ፍርድ ፡ ቤት ፡ ሊደርስ ፡ ይችላል ፤ በአውራጃው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ የተጀመረ ፡ ክስ ፡
ደግሞ ፡ በይግባኝ ፡ ወደ ፡ ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ከዚያም ፡ ወደ ፡ ጠቅላይ ፡
ንጉሠ ፡ ነገሥት ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ሊደርስ ፡ ይችላል ። በከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡
የተጀመረ ፡ ክስ ፡ ግን ፡ በይግባኝ ፡ የሚሰማው ፡ አንዴ ፡ ብቻ ፡ ነው ፤ ይኸውም ፡
ጠቅላይ ፡ የንጉሠ ፡ ነገሥት ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ነው ። በቁ. ፻፹፫ ፡ በተጻፈው ፡ መሠ
ረት ፡ ጠቅላይ ፡ የንጉሠ ፡ ነገሥት ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ በይግባኝ ፡ ደርሶ ፡ የይግባኝ ፡
መብቱን ፡ የፈጸመ ፡ ሰው ፡ ጉዳዩ ፡ በግርማዊነታቸው ፡ ችሎት ፡ እንዲታይለት ፡
አቤቱታ ፡ ሊያቀርብ ፡ ይችላል ።

ለ· <u>የአጥቢያ ፡ ሥልጣን ፡ (የወንጀለኛ ፡ መቅጫ ፡ ሕግ ፡ ሥነ ፡ ሥርዐት ፡ ቁ.
፮ ፡ እና ፡ ፺፬-፺፯) ።</u>

የአጥቢያ ፡ ሥልጣን ፡ ክሱ ፡ <u>በኢትዮጵያ ፡ ውስጥ ፡ በየትኛው ፡ ሥፍራ ፡
መሰማት</u> ፡ እንደሚገባው ፡ ያመለክታል ። በወንጀሉ ፡ ዐይነት ፡ ክሱ ፡ መሰማት ፡
የሚገባው ፡ በአውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ቢሆን ፡ በየትኛው ፡ አውራጃ ፡ ፍርድ ቤት ፡
መሰማት ፡ እንደሚገባው ፡ በአጥቢያ ፡ ሥልጣን ፡ መሠረት ፡ ይወሰናል ። ቁ. ፮ ፡
ፍርድ ፡ ቤቶች ፡ በቁ. ፺፬-፺፯ ፡ መሠረት ፡ በተወሰነላቸው ፡ አጥቢያዎች ፡ የዳኝ
ነት ፡ ሥልጣን ፡ እንዳላቸው ፡ ይደነግጋል ፤ ቁ. ፺፬ ፡ ደግሞ ፡ ማነኛውም ፡ ወንጀል ፡
እዚያው ፡ በተፈጸመበት ፡ ሥፍራ ፡ ወንጀሉን ፡ ለማየት ፡ ሥልጣን ፡ ባለው ፡ ፍርድ ፡
ቤት ፡ መታየት ፡ እንደሚገባው ፡ ይገልጻል ። በዚህ ፡ አኳኋን ፡ አንድ ፡ ወንጀል ፡
በከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ መሰማት ፡ ቢገባው ፡ በየጠቅላይ ፡ ግዛቶች ፡ ከፍ
ተኛ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ስላለ ፤ ክሱ ፡ የሚታየው ፡ ወንጀሉ ፡ በተሠራበት ፡ ጠቅላይ ፡
ግዛት ፡ ከፍተኛ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ነው ። ለምሳሌ ፡ ወንጀሉ ፡ የተፈጸመው ፡ በጐ
ጃም ፡ ጠቅይ ፡ ግዛት ፡ ቢሆን ፡ ክሱ ፡ የሚታየው ፡ በጐጃም ፡ ጠቅላይ ፡ ግዛት ፡
በሚያስችለው ፡ ከፍተኛ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ እንጂ ፡ በሸዋ ፡ ጠቅላይ ፡ ግዛት ፡ ከፍ
ተኛ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ አይደለም ።

ወንጀሉ ፡ እንዲፈጸም ፡ ያበቁት ፡ ሁኔታዎች ፡ ሁሉ ፡ በአንድ ፡ ፍርድ ፡
ቤት ፡ ሥልጣን ፡ ሥር ፡ ብቻ ፡ ሲሆን ፡ ምንም ፡ ችግር ፡ አይፈጠርም ። ነገር ፡
ግን ፡ ወንጀሉ ፡ በሁለት ፡ ፍርድ ፡ ቤቶች ፡ ሥልጣን ፡ ሥር ፡ የተፈጸመ ፡ እንደ
ሆነ ፡ ጉዳዩ ፡ በየትኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ መሰማት ፡ እንደሚገባው ፡ ለመወሰን ፡

ብዙ ፡ ችግር ፡ ይፈጥራል ፤ ኾኖም ፡ ይኸ ፡ ዐይነት ፡ ሁኔታ ፡ ሲፈጠር ፡ በቁ. ፻ ፡ እስከ ፡ ፻፫ ፡ መሠረት ፡ ይወሰናል ።

ቁ. ፻ ፡ እንደሚያዘው ፤ አንድ ፡ የወንጀል ፡ ሥራ ፡ በአንድ ፡ ሥፍራ ፡ ተሠርቶ ፡ የወንጀሉ ፡ ሥራ ፡ ያስከተለው ፡ ጉዳት ፡ ወይም ፡ ውጤት ፡ በሌላ ፡ ሥፍራ ፡ ቢደርስ ፡ ወይም ፡ ቢፈጸም ፡ ክሱ ፡ ወንጀሉ ፡ በተሠራበት ፡ ሥፍራ ፡ ሥልጣን ፡ ባለው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ወይም ፡ ውጤቱ ፡ በደረሰበት ፡ ቦታ ፡ ሥልጣን ፡ ባለው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ሊሰማ ፡ ይቻላል ። ይኸም ፡ ማለት ፡ ሁለቱም ፡ ፍርድ ፡ ቤቶች ፡ በጉዳዩ ፡ ላይ ፡ የአጥቢያ ፡ ሥልጣን ፡ አላቸው ፡ ማለት ፡ ነው ።

<u>ምሳሌ</u> ፡— አንድ ፡ የበጌምድር ፡ ጠቅላይ ፡ ግዛት ፡ ሰው ፡ በጐጃም ፡ ጠቅ ላይ ፡ ግዛት ፡ ያለ ፡ ሰው ፡ ለመግደል ፡ አስቦ ፡ የተመረዘ ፡ ፍራፍሬ ፡ ቢልክለትና ፤ ሰውየው ፡ በዚሁ ፡ ምክንያት ፡ ቢሞት ፡ ጉዳዩ ፡ በቤጌም ድር ፡ ጠቅላይ ፡ ግዛት ፡ ከፍተኛ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ወይም ፡ በጐጃም ፡ ጠቅላይ ፡ ግዛት ፡ ከፍተኛ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ሊሰማ ፡ ይቻላል ።

አንዳንድ ፡ ተግባሮች ፡ ከወንጀል ፡ ሥራዎች ፡ ጋር ፡ ባላቸው ፡ ግንኙነት ፡ ምክንያት ፡ ወንጀል ፡ ይሆናሉ ፤ ለምሳሌ ፡ አንዱን ፡ ሰው ፡ በሐሰት ፡ እንዲመሰ ክር ፡ መገፋፋት ፡ የማታለል ፡ ወይም ፡ የማጭበርበር ፡ ወንጀል ፡ እንዲሠራ ፡ ስለ ሚያደርግ ፡ እንዲህ ፡ ያለው ፡ ተግባር ፡ በቁ. ፬፻፶፬ ፡ የተከለከለና ፡ የሚያስቀጣ ፡ ነው ። ቁ. ፡ ፬ ፡ አንድ ፡ ተግባር ፡ ከወንጀል ፡ ጋር ፡ ባለው ፡ ግንኙነት ፡ ምክን ያት ፡ ራሱ ፡ ወንጀል ፡ ሲሆን ፤ ይኸ ፡ ወንጀል ፡ ከሁለቱ ፡ አንዱ ፡ ወንጀል ፡ በተፈጸመበት ፡ ሥፍራ ፡ ሥልጣን ፡ ባለው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ መሰማት ፡ መቻሉን ፡ ይደነግጋል ።

<u>ምሳሌ</u> ፡— በሐረርጌ ፡ ጠቅላይ ፡ ግዛት ፡ አንዱ ፡ ሰው ፡ ሌላውን ፤ በሸዋ ፡ ጠቅላይ ፡ ግዛት ፡ በሚታይ ፡ ክስ ፡ በሐሰት ፡ እንዲመሰክር ፡ ያነ ሳሳውና ፡ በሐሰት ፡ እንዲመሰክር ፡ ያደርገዋል ፤ ይህ ፡ ወንጀል ፡ ቁ. ፬፻፶፪ን ፡ በመጣሱ ፡ በከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ መታየት ፡ የሚገባው ፡ በመሆኑና ፤ ሥራው ፡ የተሠራ ፡ በሐረርጌ ፡ ጠቅላይ ፡ ግዛት ፡ ሲሆን ፡ ከሥራው ፡ ጋር ፡ ግንኙነት ፡ ኖሮት ፡ ወይም ፡ በሥራው ፡ ምክንያት ፡ የተፈጸመው ፡ ወንጀል ፡ የተሠራው ፡ በሸዋ ፡ ጠቅላይ ፡ ግዛት ፡ በመሆኑ ፡ አጥፊው ፡ በሐረርጌ ፡ ጠቅ ላይ ፡ ግዛት ፡ ከፍተኛ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ወይም ፡ በሸዋ ፡ ጠቅላይ ፡ ግዛት ፡ ከፍተኛ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ሊከሰስ ፡ ይቻላል ።

ቁ. ፻፪ (ሀ) ወንጀሉ ፡ የት ፡ እንደተፈጸመ ፡ ለማወቅ ፡ የማይቻል ፡ ሲሆን ፡ ክሱ ፡ ሥልጣን ፡ ባለው ፡ በአንድ ፡ ሥፍራ ፡ በሚገኝ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ሊሰማ ፡ እን ደሚቻል ፡ ይገልጻል ።

ምሳሌ ፡— አንድ ፡ ሰው ፡ ቁ. ፭፻፷፫ን ፡ በመጣስ፡ አንዱዋን ፡ ወጣት ፡ ልጅ ፡ ቢጠልፍና ፡ ቢወስዳት ፡ ወንጀሉ ፡ መሰማት ፡ የሚገባው ፡ በአውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ነው ። ነገር ፡ ግን ፡ ልጅቱ ፡ ከየት ፡ እንደተጠለፈች ፡ ባታስታውስና ፡ ከደብረ ፡ ብርሃን ፡ አውራጃ ፡ ወይም ፡ በደብረ ፡ ሲና ፡ አውራጃ ፡ ከሁለቱ ፡ አንዱ ፡ መሆኑ ፡ ግን ፡ ግልጽ ፡ ቢሆን ፡ ወንጀለኛው ፡ በደብረ ፡ ሲና ፡ ወይም ፡ በደብረ ፡ ብርሃን፡ አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ሊከሰስ ፡ ይቻላል ።

እንዲሁም፡ ወንጀሉ፡ በከፊል ፡ ግማሹ፡ በአንድ፡ ሥፍራ ፡ ግማሹ፡ ደግሞ፡ በሌላ ፡ ሥፍራ ፡ ሲፈጸም ፡ (ቁ. ፺፪ ፡ (ለ)) ወይም ፡ ወንጀሉ ፡ በብዙ ፡ ሥፍዎች ፡ ያለማቋረጥ ፡ ሲፈጸም ፡ (ቁ. ፺፪ (ሐ)) ወይም ፡ ወንጀሉ ፡ በልዩ ፡ ልዩ ፡ ቦታዎች ፡ በተሠሩ ፡ ልዩ ፡ ልዩ ፡ ተግባሮች ፡ የተፈጸመ ፡ ሲሆን ፡ (ቁ. ፺፪ (መ) ክሱ፡ በአካባቢው ፡ ካሉት ፡ ሥልጣን ፡ ካላቸው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ በማንኛውም ፡ ሊሰማ፡ ይቻላል ።

ምሳሌ ፡— በሲዳሞና ፡ በሸዋ ፡ ጠቅላይ ፡ ግዛቶች ፡ ወሰን ፡ ላይ ፡ አንዱ ፡ ሰው ፡ ሌላውን ፡ በዱላ ፡ መትቶ ፡ ጥሎ ፡ ከዚያም ፡ ወደ ፡ ሸዋ ፡ ጠቅላይ ፡ ግዛት ፡ ጉትቶ ፡ ደብድቦ ፡ ቢገድለው ፤ ወንጀሉ ፡ በከፊል ፡ ሲዳሞ ፡ ጠቅላይ ፡ ግዛት ፡ ውስጥ ፡ በከፊል፡ ደግሞ ፡ ሸዋ ፡ ጠቅላይ፡ ግዛት ፡ ውስጥ ፡ ስለተሠራ ፡ በሲዳሞ ፡ ወይም ፡ በሸዋ ፡ ጠቅላይ ፡ ግዛት ፡ ከፍተኛ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ሊሰማ ፡ ይቻላል ።

ምሳሌ ፡— ተከሳሹ ፡ ያለአግባብ ፡ አንዱን ፡ ሰው ፡ በሰንዳፋ ፡ አውራጃ ፡ ቢይዘውና ፡ ወደ ፡ ፖሊስ ፡ ጣቢያ ፡ በሸኖ ፡ አውራጃ ፡ ቢወስደው ፡ ቁ. ፭፻፶፯ን ፡ በመጣስ ፡ ወንጀል ፡ ስለሚሠራና ፡ የወንጀሉ ፡ ሥራ ፡ ማለት ፡ ሰውየውን ፡ ያለ ፡ ሕግ ፡ በግድ ፡ መያዙ ፡ ያለማቋረጥ ፡ ስለ ቀጠለ ፡ ክሱ ፡ በሸኖ ፡ ወይም ፡ በሰንዳፋ ፡ አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ሊታይ ፡ ይቻላል ።

ምሳሌ ፡— ተከሳሹ ፡ በቤጌምድር ፡ ጠቅላይ ፡ ግዛት፡ ሆኖ ፡ በሸዋ፡ ጠቅላይ ፡ ግዛት ፡ ላለ ፡ ሰው ፡ የያዘው ፡ ሐብት ፡ የእርሱ ፡ መሆኑን ፡ በመግለጽ ፡ የሐሰት ፡ ደብዳቤ ፡ ይጽፍለታል ፤ ቀጥሎም ፡ ወደ ፡ ሸዋ ፡ ሄዶ ፡ በማጭበርበር ፡ ሀብቱን ፡ ይረከባል ። የሠራውም ፡ ወንጀል ፡ ቁ. ፭፻፶፭ ን ፡ ይጥሳል ። ወንጀሉ ፡ ሁለት ፡ ክፍሎች ፡ ያሉት ፡ ሲሆን ፤ አንደኛው፡ የሐሰት ፡ ደብዳቤ፡ መጻፉ ፡ ሁለተኛው፡ ደግሞ፡ ሀብቱን ፡ በዚሁ ፡ በማጭበርበሪያ ፡ ደብዳቤ ፡ መሠረት ፡ መረከቡ ፡ ናቸው ። ደብዳቤው ፡ የተጻፈው ፡ በቤጌምድር ፡ ጠቅላይ ፡ ግዛት ፡ ሀብቱን ፡ የተረከበው ፡ በሸዋ ፡ ጠቅላይ ፡ ግዛት ፡ ስለሆነ ፡ ክሱ ፡

በቢጌምድር ፡ ወይም ፡ በሸዋ ፡ ጠቅላይ ፡ ግዛት ፡ ከፍተኛ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ሊሰማ ፡ ይቻላል ።

በቁ. ፲፫ ፡ መሠረት ፡ ወንጀሉ ፡ የተፈጸመው ፡ ተከሳሹ ፡ በጉዞ ፡ ላይ ፡ ሳለ ቢሆን ፤ ወንጀለኛው ፡ ወይም ፡ ወንጀሉ ፡ የተፈጸመበት ፡ ሰው ፡ ወይም ፡ ወንጀሉ ፡ የተፈጸመበት ፡ ነገር ፡ በጉዞው ፡ በሚያልፍበት ፡ ሥፍራ ፡ ውስጥ ፡ ክሱን ፡ ለመስማት ፡ ሥልጣን ፡ ባለው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ክሱ ፡ ይታያል ። ወንጀለኛው ፡ ወንጀለ የተፈጸመበት ፡ ሰው ፡ ወይም ፡ (ሌላ ፡ ነገር) ንብረት ፡ በሥፍራው ፡ ካለፈ ፡ ወንጀሉ ፡ ባይፈጸምም ፡ ሥልጣን ፡ ያለው ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በነገሩ ፡ ሊፈርድ ፡ ይችላል ።

<u>ምሳሌ</u> ፡ በአንድ ፡ ከጉለሌ ፡ ወረዳ ፡ በአራዳና ፡ በቀበና ፡ አድርጎ ፡ ወደ ፡ ኡራኤል ፡ በሚሄድ ፡ አውቶቡስ ፡ ውስጥ ፡ አንዱ ፡ ሰው ፡ በጉለሌ ፡ ወረዳ ፡ ተሳፍሮ ፡ ሌላውን ፡ መንገደኛ ፡ ደብድቦ ፡ በዚያው ፡ በጉለሌ ፡ ወረዳ ፡ ቢወርድና ፡ ተደብዳቢው ፡ አራዳ ፡ ወረዳ ፡ ቢወርድ ፡ ወንጀሉ ፡ የተፈጸመበት ፡ ሰው ፡ በጉዞው ፡ ጊዜ ፡ በአራዳ ፡ ወረዳ ፡ ውስጥ ፡ ስላለ ፡ አጥፊው ፡ ቁጥር ፡ ፭፻፶፬ ፡ ጥሶ ፡ በሠራው ፡ ወንጀል ፡ በጉለሌ ፡ ወይም ፡ በአራዳ ፡ ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ሊከሰስ ፡ ይቻላል ።

<u>ምሳሌ</u> ፡— በደብረ ፡ ሲና ፡ አውራጃ ፡ በመኪና ፡ የተጫነ ፡ የንግድ ፡ ዕቃ ፡ በደብረ ፡ ብርሃን ፡ አቋርጦ ፡ ሸዋ ፡ ሲደርስ ፡ ቢሠረቅ ፡ ዕቃው ፡ በሦስቱም ፡ አውራጃዎች ፡ ውስጥ ፡ ስላለፈ ፡ ወንጀለኛው ፡ ከሦስቱ ፡ አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤቶች ፡ በማንኛውም ፡ ሊከሰስ ፡ ይቻላል ።

ቁ. ፲፪ ፡ አንድ ፡ ወንጀል ፡ ከኢትዮጵያ ፡ ንጉሠ ፡ ነገሥት ፡ መንግሥት ፡ ግዛት ፡ ውጭ ፡ በኢትዮጵያ ፡ መርከብ ፡ ላይ ፡ ወይም ፡ አኤሮፕላን ፡ ውስጥ ፡ ቢፈጸም ፡ ኢትዮጵያ ፡ ውስጥ ፡ እንደ ፡ ተፈጸመ ፡ ይቈጠራል ፡ ይላል ። ይህ ፡ ቁጥር ፡ ክሱ ፡ በየትኛው ፡ የኢትዮጵያ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ መታየት ፡ እንደሚገባው ፡ አይገልጽም ፡ ሆኖም ፡ ቁ- ፲፩ ፡ ከቁ- ፲ ፡ እስከ ፡ ፲፪ ፡ ዐይነት ፡ ወንጀሎች ፡ ሁሉ ፡ ክሱ ፡ በየትኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ መታየት ፡ እንዳለበት ፡ ዐቃቤ ፡ ሕጉ ፡ ሊወስን ፡ እንደሚችልና ፡ ክሱ ፡ ሲቀርብ ፡ የቀረበለት ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ በጉዳዩ ፡ ላይ ፡ ሥልጣን ፡ እንደሚኖረው ፡ ይገልጻል ። ይኸም ፡ አንድ ፡ ክስ ፡ በብዙ ፡ ፍርድ ፡ ቤቶች ፡ ሊታይ ፡ የሚችል ፡ ሲሆን ፡ በየትኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ መታየት ፡ እንደሚገባው ፡ ዐቃቤ ፡ ሕጉ ፡ ይወስናል ፡ ማለት ፡ ነው ።

<u>ምሳሌ</u> ፡—አንድ ፡ የኢትዮጵያ ፡ አየር ፡ መንገድ ፡ አኤሮፕላን ፡ በሱዳን ፡ ላይ ፡ ሲበርና ፡ በአውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ መታየት ፡ የሚገባው ፡ ወንጀል ፡ በአኤሮፕላኑ ፡ ውስጥ ፡ ቢፈጸም ፡ ጉዳዩ ፡ ዐቃቤ ፡ ሕግ ፡ በሚ

መርጠው ፡ በማንኛውም ፡ የኢትዮጵያ ፡ አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ሊታይ ፡ ይቻላል ።

ቁ. ፺፮ ፡ አንድ ፡ ክስ ፡ ካንድ ፡ ነገሩን ፡ ለማየት ፡ ሥልጣን ፡ ካለው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ወደ ፡ ሌላው ፡ ሊዛወር ፡ እንደሚችል ፡ ይገለጻል ። ባለጉዳዩ ፡ ጉዳዩ ፡ በሌላ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ እንዲታይለት ፡ ሲፈልግ ፡ ማመልከቻውን ፡ ለከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ማቅረብ ፡ አለበት ፤ ማመልከቻውን ፡ ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ከተቀበለው ፡ ጉዳዩ ፡ ክሱን ፡ ለማየት ፡ በወንጀለኛ ፡ መቅጫ ፡ ሕግ ፡ ሥነ ፡ ሥርዐት ፡ በአንደኛው ፡ ሠንጠረዥ ፡ መሠረት ፡ ሥልጣን ፡ ወደ ፡ አለው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ወይም ፡ ወደ ፡ ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ይዛወራል ። በዚህ ፡ አኳኋን ፡ ጉዳዩ ፡ በአንደኛው ፡ ሠንጠረዥ ፡ መሠረት ፡ በወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ የሚታይ ፡ ሲሆን ፡ ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ራሱ ፡ ሊሰማው ፡ ወይም ፡ ወደ ፡ ሌላ ፡ ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ሊያዛውረው ፡ ይችላል ፤ ግን ፡ ወደ ፡ አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ሊያስተላልፈው ፡ አይችልም ። ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ማመልከቻውን ፡ ለመቀበል ፡ ወይም ፡ ላለመቀበል ፡ በሚያደርገው ፡ ውሳኔ ፡ ላይ ፡ ባለጉዳዮቹ ፡ የይግባኝ ፡ መብት ፡ የላቸውም ።

በቁ. ፺፮ ፡ መሠረት ፡ ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ አንድ ፡ ክስ ፡ ከአንድ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ወደሌላ ፡ ለማስተላለፍ ፡ የ ቀረበለትን ፡ ማመልከቻ ፡ የሚቀበልበት ፡ አራት ፡ ሁኔታዎች ፡ አሉ ፤ እነዚህም ፡ የሚከተሉት ፡ ናቸው ፤ (፩ኛ) ዝቅተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ በልዩ ፡ ልዩ ፡ ምክንያቶች ፡ አድልዎ ፡ የሌለበት ፡ ትክክለኛ ፍርድ ፡ ለመስጠት ፡ እንደማይችል ፡ ግልጽ ፡ ሲሆን ፡ (፪ኛ) ክሱ ፡ በጣም ፡ አስቸጋሪና ፡ ከባድ ፡ የሆነ ፤ ለውሳኔ ፡ የሚያዳግት ፡ የሕግ ፡ ጉዳይ ፡ ሲኖርበት ፡ (፫ኛ) የክሱ ፡ መዛወር ፡ ለባለጉዳዮችና ፡ ለምስክሮች ፡ በቦታው ፡ ቅርበትም ፡ ሆነ ፡ በሌላ ፡ ምክንያት ፡ ምቹ ፡ ወይም ፡ ተፈላጊ ፡ ሲሆንና ፡ (፬ኛ) ትክክለኛ ፡ ፍርድ ፡ የሚገኘው ፡ በክሱ ፡ መዛወር ፡ ብቻ ፡ ሲሆን ፡ ወይም ፡ የክሱ ፡ መዛወር ፡ በወንጀለኛ ፡ መቅጫ ፡ ሕግ ፡ ሥነ ፡ ሥርዐት ፡ የተፈቀደ ፡ ሲሆን ።

ምሳሌ ፡—በአንድ ፡ ሥፍራ ፡ አንድ ፡ ባሏ ፡ የሞተባት ፡ ቤት ፡ ለኑሮዋ ፡ ያጠራቀመችውን ፡ ሐብት ፡ ሠርቀሃል ፡ ተብሎ ፡ የተከሰሰ ፡ ሰው ፡ ሥርቆቱ ፡ በተፈጸመበት ፡ ቀን ፡ በሌላ ፡ ቦታ ፡ ነበርኩ ፤ ነገር ፡ ግን ፡ የአካባቢው ፡ ሕዝብ ፡ በቤትየዋ ፡ መዘረፍ ፡ በጣም ፡ ስለተናደደና ፡ በሌላ ፡ ቦታ ፡ እንደነበርኩ ፡ የሚያውቁልኝ ፡ ምስክሮች ፡ የማስፈራሪያ ፡ መልእክት ፡ ስለደረሳቸው ፡ እዚህ ፡ ሊመሰክሩልኝ ፡ አይችሉምና ፡ ወደ ፡ ሌላ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ይዛወርልኝ ፡ ሲል ፡ ለከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ቢያመለክት ፤ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ምክንያቱን ፡ ከተቀበለው ፡ ነገሩን ፡ ራሱ ፡ ሊሰማው ፡ ወይም ፡ ወደሌላ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ሊያዛውርለት ፡ ይችላል ።

ምሳሌ ፡—አንድ ፡ ሰው ፡ ቁ. ፭፻፲፫ን ፡ በመጣስ ፡ „የግብረ ፡ ሥጋን ፡ የተፈጥሮ ፡ ዝንባሌ ፡ ከመጠኑ ፡ በላይ ፡ የሚያነሳሱ" ጽሑፎችን ፡ አሳይቷል ፡ ተብሎ ፡ ቢከሰስ ፡ የዚህ ፡ ዐይነት ፡ ክስ ፡ የሚታየው ፡ በወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ነው ። ተከሳሹ ፡ ለሕዝብ ፡ ያሳየሁት ፡ ጽሑፍ ፡ በቁ. ፭፻፲፫ ፡ አተረጓጐም ፡ "የግብረ ፡ ሥጋን ፡ የተፈጥሮ ፡ ዝንባሌ ፡ ከመጠኑ ፡ በላይ ፡ አላነሳሳም" ብሎ ፡ ቢከራከር ፡ "የግብረ ፡ ሥጋን ፡ የተፈጥሮ ፡ ዝንባሌ ፡ ከመጠኑ ፡ በላይ ፡ ማነሳሳት" የሚለው ፡ ከባድ የሆነ ፡ የሕግ ፡ ክርክር ፡ ለመፍጠር ፡ ስለሚችል ፡ ተከሳሹ ፡ ቢያመለክት ፡ ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ክሱን ፡ ራሱ ፡ ለማየት ፡ ይወሰን ፡ ይሆናል ።

ምሳሌ ፡—አንድ ፡ ደብረ ፡ሲና ፡ የተጫነ ፡ የንግድ ፡ ዕቃ ፡ የያዘ ፡ መኪና ፡ በደብረ ፡ ብርሃን ፡ አውራጃ ፡ አልፎ ፡ በሸዋ ፡ አውራጃ ፡ እንደቆመ ፡ ዕቃው ፡ ተሠርቆ ፡ ዐቃቤ ፡ ሕጉ ፡ ክሱ ፡ በደብረ ፡ ብርሃን ፡ አውራጃ ፡ እንዲታይ ፡ ቢወስንና ፡ ተከሳሹና ፡ ምስክሮቹ ፡ የሚኖሩት ፡ በሸዋ ፡ አውራጃ ፡ በመሆኑ ፡ ክሱ ፡ ወደ ፡ ሸዋ ፡ እንዲዛወር ፡ ማመልከቻ ፡ ቢቀርብ ፡ መዛወሩ ፡ ለተከሳሹና ፡ ለምስክሮች ፡ ምቹ ፡ ስለሚሆን ፡ ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ መዛወሩን ፡ ሊያዝዝ ፡ ይችላል ።

ቁ. ፲፮ (መ) በሌላ ፡ ምክንያት ፡ አስፈላጊ ፡ መስሎ ፡ ሲታየው ፡ ወይም በሌላ ፡ ቁጥር ፡ ክሱ ፡ በአንድ ፡ በተወሰነ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ እንዲታይ ፡ አስፈላጊ ፡ ሲሆን ፡ ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ክሱን ፡ ለማዛወር ፡ መብት ፡ እንዳለው ፡ ይገልጻል ። በመጨረሻም ፡ አንድ ፡ ፍርድ ፡ እንዲሻር ፡ ሲፈልግ ፡ ስለመሰየም ፡ አቤቱታ ፡ የሚቀርበው ፡ መጀመሪያ ፡ በነገሩ ፡ ላይ ፡ ፍርድ ፡ ለሰጠው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ነው ፡ (የወንጀለኛ ፡ መቅጫ ፡ ሕግ ፡ ሥነ ፡ ሥርዐት ፡ ቁ- ፲፩) ።

ሐ- የፍሬ ፡ ነገሩ ፡ ማጠቃለያ ።

፩. አንድ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ በአንድ ፡ ዐይነት ፡ ወንጀል ፡ ላይ ፡ ያለው ፡ ሥልጣን ፡ በወንጀለኛ ፡ መቅጫ ፡ ሕግ ፡ ሥነ ፡ ሥርዐት ፡ አንደኛው ፡ ሰንጠረዥ ፡ ተወስኗል ። ይኸውም ፡ ሰንጠረዥ ፡ አንድ ፡ ክስ ፡ በከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ በአውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ በወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ወይም ፡ በጦር ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ መሰማት ፡ እንደሚገባው ፡ ይወስናል ፡ (ቁ. ፬) ።

፪. አብዛኛውን ፡ ጊዜ ፡ አንድ ፡ የወንጀል ፡ ክስ ፡ መታየት ፡ የሚገባው ፡ ወንጀሉ ፡ በተፈጸመበት ፡ ቦታ ፡ ነው ። ይኸም ፡ ማለት ፡ ክሱ ፡ በአውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ መሰማት ፡ የሚገባው ፡ ቢሆን ፡ ወንጀሉ ፡ በተፈጸመበት ፡ አውራጃ ፡ ግዛት ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ መሰማት ፡ አለበት ፡ (ቁ. ፺፱) ።

፫. የሚከተሉት ፡ ሁኔታዎች ፡ ሲያጋጥሙ ፤ ከአንድ ፡ የበለጡ ፡ ፍርድ ፡ ቤቶች፡ ቦታዊ ፡ (ሥፍራዊ ፤ የአጥቢያ) ፡ ሥልጣን ፡ ሊኖራቸው ፤ ይችላል ። በዚህም ፡ ጊዜ ፡ ዐቃቢ ፡ ሕጉ ፡ በራሱ ፡ ውሳኔ ፡ ወደ ፡ መረጠው ፡ ሥልጣን ፡ ወደአለው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ክሱን ፡ ይመራዋል ፡ (ቁ. ፲፯) ።

(ሀ) የወንጀሉ ፡ ድርጊት ፡ ሌላ ፡ ሥፍራ ፡ ተፈጽሞ ፡ ውጤቱ ፡ ደግሞ ፡ የተለየ ፡ ሥፍራ ፡ የደረሰ ፡ እንደሆነና ፡ እነዚህ ፡ ሥፍራዎች ፡ በአንድ ፡ ሥልጣን ፡ ሥር ፡ ካልሆኑ ፡ የወንጀሉ ፡ ክስ ፡ ድርጊቱ፡ በተፈጸመበት ፡ ሥፍራ ፡ በሚገኝ ፡ ሥልጣን ፡ ባለው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ወይም ፡ ውጤቱ ፡ በደረሰበት ፡ ሥፍራ ፡ ባለው ፡ ባለሥልጣን ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ሊቀርብ ፡ ይቻላል ፡ (ቁ. ፲) ።

(ለ) አንድ ፡ ድርጊት ፡ ከሌላ ፡ ወንጀል ፡ ጋር ፡ ባለው ፡ ግንኙነት ፡ ምክንያት ፡ እንደ ፡ ወንጀል ፡ ሆኖ ፡ ከተቆጠረ ፤ የዚህ ፡ ወንጀል ፡ ክስ ፡ ሁለቱ ወንጀሎች ፡ በተፈጸሙበት ፡ ቦታ ፡ ላሉት ፡ ሥልጣን ፡ ላላቸው ፡ ፍርድ ቤቶች ፡ ከሁለቱ ፡ አንዱ ፡ ዘንድ ፡ ሊቀርብ ፡ ይችላል ፡ (ቁ. ፲፭) ።

(ሐ) ከልዩ ፡ ልዩ ፡ ሥፍራዎች ፡ ውስጥ ፡ በየትኛው ፡ ሥፍራ ፡ ወንጀሉ ፡ እንደተፈጸመ ፡ ያልተረጋገጠ ፡ ሲሆን ፤ ወንጀሉ ፡ በከፊል ፡ አንድ ፡ ሥፍራ ፡ በከፊል ፡ ደግሞ ፡ በሌላ ፡ ሥፍራ ፡ የተፈጸመ ፡ ሲሆን ፡ ወንጀሉ ፡ ከአንድ ፡ በበለጡ ፡ ሥፍራዎች ፡ መፈጸሙ ፡ ሲቀጥልና ፡ ወንጀሉ ፡ የተፈጸመው ፡ በልዩ ፡ ልዩ ፡ ሥፍራዎች፡ የተፈጸሙትን ፡ አያሌ ፡ የወንጀል ፡ ተግባሮችን ፡ በመሥራት ፡ ሲሆን ፡ የወንጀሉ ፡ ክስ ፡ ሥልጣን ፡ ባለው ፡ ከነዚህ ፡ ሥፍራዎች ፡ ውስጥ ፡ አንዱ ፡ ዘንድ ፡ ለሚገኘው፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ሊቀርብ ፡ ይችላል ፡ (ቁ. ፲፪) ።

(መ) ወንጀሉ ፤ የተፈጸመው ፤ ወንጀለኛው፡ በጉዞ ፡ ላይ ፡ ሳለ ፡ የሆነ ፤ እንደሆነ ፤ ወንጀለኛው ፤ ወይም ፤ የተበደለው ፡ ሰው ፡ ወይም ፡ ወንጀል ፡ የተፈጸመበት ፡ ነገር ፡ በጉዞው ፡ በሚያልፍበት ፡ ሥፍራ ፡ ለሚገኘው ፡ ሥልጣን ፡ ላለው ፡ ፍርድ ፤ ቤት ፡ የወንጀሉ ፡ ክስ ፡ ሊቀርብ ፡ ይችላል ፡ (ቁ. ፲፫) ።

(ሠ) በኢትዮጵያ ፡ መርከብ ፡ ወይም ፡ አኤሮፕላን ፡ ላይ ፡ ከኢትዮጵያ ፤ ግዛት ፡ ውጭ ፡ የተፈጸመ ፡ ወንጀል ፡ በማንኛውም ፡ ኢትዮጵያ ፡ ውስጥ ፡ ባለ ፤ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ሊሰማ ፡ ይችላል ። ይኸም ፡ ገቢ ፡ ነው ፡ (ቁ. ፲፬) ።

(ረ) ክስንም ፡ ወደ ፡ ሌላ ፡ ሥፍራ ፡ የማዛወር ፡ ትእዛዝ ፡ በሕግ ፡ ቁ. ፳፩ መሠረት ፡ ሊሰጥ ፡ ይቻላል ።